Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

לאָדזשער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 226 (918 | Łódź, Wtorek 5 Października 1926 | פירטער יאָהרגאַנג | לאָדז, דינסטאַג כו תשרי תרפ״ז. | Nr. 226 (918

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71

ליטוויש-רוסישער אָפּמאַך:
איז געווענדעט געגען פּוילען.

קאָוונאָ, 4 (ספּ. טעל.) די אָפיציעלע „ליעטובאַ“ רעדט ברייט אַרום דעם סאָוויעטיש-ליטווישען טראַקטאַט. די צייטונג שטרייכט אונטער, אַז די שאַרף פון׳ם אָפּמאַך איז געווענדעט נישט געגען די באַלטישע מלוכות, נאָר אויסשליסליך געגען פּוילען.

וואַרשאַ, 4 (טעלעפאָניש) נאָך די בעראַטונגען, וואָס דער אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי האָט אָפּגעהאַלטען אין בערלין מיט׳ן פוילישען געזאַנדטען אָלשאָווסקי און מיט די דעצידירענדע מלוכה-פאַקטאָרען אין לאַנד, איז קלאָר געוואָרען, אַז פּוילען דאַרף קודם כל רעאַגירען אויפ׳ן ליטוויש-רוסישען טראַקטאַט דורך אַן אַקציע ביי די גרויסע מלוכות, וועלכע געהען אַריין אין אַמבאַסאַדאָרען-ראַט.

די דאָזיגע מלוכות האָבען דאַן אָנערקענט די מזרח-גרעניצען פון פּוילען און האָבען במילא גענומען אויף זיך געוויסע אינטערנאַציאָנאַלע פערפליכטונגען לגבי פּוילען. ווייטער וועט פּוילען אָנהויבען אַ דיפּלאָמאַטישע אַקציע געגען דער ליטווישער רעגירונג ביים פעלקער-בונד, וועלכער האָט אַקצעפּטירט דעם דערמאָהנטען בעשלוס פון אַמבאַסאַדאָרען-ראַט בנוגע דעם דערמאָהנטען בעשלוס וועגען די פּוילישע מזרח-גרעניצען.

אין אויסערן-מיניסטעריום ווערט איצט אויסגעאַרבייט אַ נאָטע צו די גרויסע מלוכות, וועלכע רעפּרעזענטירען דעם אַמבאַסאַדאָרען-ראַט, ד. ה. פראַנקרייך, ענגלאַנד, איטאַליען און יאַפּאַן; די דאָזיגע נאָטע דאַרף נאָך היינט אַרויסגעשיקט ווערען.

בערלין, 4. (ספּ. טעל.) דער אָפּמאַך צווישען סאָוויעטען-רוסלאַנד און ליטאָ האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע אונצופרידענהייט אין די פּאָליטישע קרייזען פון ענגלאַנד. ווי מען טיילט מיט, האָט די ענגלישע רעגירונג בעשלאָסען, אַז אויף דער נאָהנטסטער סעסיע פון פעלקער-בונד זאָל די ענגלישע דעלעגאַציע דערוועקען די פראַגע, צי דער אָפּמאַך צווישען פּוילען און ליטאָ איז אין גייסט פון פעלקער-בונד.

היינט היינט
דער נייער ראָמאַן
פון „נייעם פאָלקסבלאַט“
„די ליבע פון אַ קייזערין“
פון ל. זאַכער-מאַזאָך
זעה 7-טע זייט.

אויך דער סענאַט געשלאָסען.

וואַרשאַ, 4 (טעלעפאָניש) נעכטען האָט דער סענאַט-מאַרשאַלעק בעקומען אַ בריף פון מלוכה-פרעזידענט און פרעמיער-מיניסטער, אַז אויפ׳ן גרונד פון די אויסערגעוועהנליכע פולמאַכטען ווערט די סענאַט-סעסיע געשלאָסען.

ווער ווערט אויסערן-מיניסטער?

וואַרשאַ, 4 (טעלעפאָניש) ווי ס׳ווייזט זיך אַרויס, איז נעכטען אַרויסגעפאָהרען אויפ׳ן פערלאַנג פון מאַרשאַל פּילסודסקי, אַ ספּעציעלער שליח קיין אָליקאַ, וואו עס געפינט זיך דער פירשט ראַדזיוויל, כדי איהם פאָרצולעגען דעם פּאָרטפעל פון אויסערן-מיניסטעריום.

די תשובה פון פירשט ראַדזיוויל איז נאָך גענוי נישט בעקאַנט; היינט 12 ביי-טאָג איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ צווישען פּילסודסקי׳ן מיט׳ן ביזאיצטיגען אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי, און ווי עס שיינט, וועט זאַלעסקי ווייטער בלייבן אויף זיין אַמט, און פירשט ראַדזיוויל וועט בעשטימט ווערען אַלס פּוילישער געזאַנדטער אין בערלין.

דער רומענישער קעניג זאָל אַבדיקירען.

בעלגראַד, 4 (ספּ. טעל.) די גוט-אינפאָרמירטע „ורעמע“ טיילט מיט פון בוקאַרעשט, אַז טראָץ די אָפיציעלע הכחשות פון אויסערן - מיניסטעריום הערשט אין רומעניען די איבערצייגונג, אַז דער קעניג פערדינאַנד וועט אַבדיקירען גלייך נאָכדעם, ווי די קעניגין וועט צוריקקומען פון די פעראייניגטע שטאַטען.

אין דער צייט זאָל קומען קיין בוקאַרעשט דער קרוינפּרינץ קאַרל, וועלכער וואָלט ווידער בעשטימט געוואָרען פאַר אַ טראָנפאָלגער און דערנאָך געוואָרען קעניג פון רומעניען.

ראָטשילד ווידער דעפּוטאַט.

פּאַריז, 4 (ספּ. טעל.) דער בעקאַנטער מיליאָנער ראָטשילד איז ווידער אויסגעקליבען געוואָרען אין פּאַרלאַמענט פון אויבער-אַלפּען, אָפּהאַלטענדיג אַ נצחון איבער זיין געגנער אַ ראַדיקאַל.

ראָטשילד איז, ווי בעקאַנט, מיט אַ צייט צוריק געווען דעפּוטאַט, זיין מאַנדאַט איז אָבער דאַן גע׳פּסל׳ט געוואָרען צוליב דעם פאָרוואורף, אַז ער האָט איבערגעקויפט די וואַהל-אַדמיניסטראַציע.

סענאַטאָר שערעשעווסקי און דעפּוטאַט ווישליצקי
וועגען דעם נייעם קאַבינעט און די יודען.

וואַרשאַ, 4 (טעלעפאָניש) סענאַטאָר שערעשעווסקי האָט אַזוי כאַראַקטעריזירט דעם נייעם מיניסטאָרען-קאַבינעט: די איינצעלנע מיניסטאָרען לאָזט זיך שווער צו כאַראַקטעריזירען. ס׳איז קודם-כל אַ קאַבינעט פון מאַרשאַלעק פּילסודסקי.

איצט איז פאַר דער רעגירונג פאַראַנען 2 וויכטיגע פּראָבלעמען: צו לעזען די אַרבייטסלאָזיגקייט און צו בעהערשען דעם יקרות, אַלס ביישפּיל דאַרף מען נעהמען די לענדער, וואָס האָבען אויך געליטען פון אינפלאַציע און האָבען זיך אַרויסגעהאָלפען מיט אייגענע מיטלען. אין דער ערשטער רייה דאַרף גענומען-ווערען אַלץ מוסטער דייטשלאַנד.

די דאָרטיגע פּראַקטיק האָט בעוויזען, אַז די הויכע שטייערן רואינירען די אינדוסטריע און רופען-אַרויס דעם יקרות אין לאַנד. דער איצטיגער פינאַנץ-מיניסטער טשעכאָוויטש איז פערזענליך איבערצייגט אין דער שעדליכקייט פון צו הויכע שטייערן, בעזונדערס אין זייער איצטיגער פאָרם און וועט זיך, וואָהרשיינליך, בעמיהען אָפּצושאַפען דעם שאַדען, וואָס ס׳ברענגט דער אומזאַץ-שטייער פאַר׳ן ווירטשאַפטליכען לעבען פון לאַנד. אויך דעם פערמעגענס-שטייער איז שווער אַרויסצוציהען פון דער אינדוסטריע און לאַנדווירטשאַפט אַזוי שנעל ווי דאָס וואָלטען געוואָלט געוויסע ראַדיקאַלע קרייזען.

דעפּ. ווישליצקי האָט געזאָגט: פאַר די ווירטשאַפטליכע קרייזען איז קודם-כל אינטערעסאַנט די שטעלונג פון די מיניסטאָרען פאַר האַנדעל און פינאַנצען. דער האַנדעלס-מיניסטער איז געבליבען דער זעלבער. מיר וועלען ווייטער פאָדערען, אַז עס זאָל געשלאָסען ווערען וואָס שנעלער דער האַנדעלס-טראַקטאַט מיט דייטשלאַנד און אַז עס זאָלען אָנגעקניפּט ווערען האַנדעלס בעציהונגען מיט רוסלאַנד, עס זאָל פערברייטערט ווערען דער האַנדעלס - דעפּאַרטאַמענט.

כדי צו לעזען אונזערע פינאַנץ-פּראָבלעמען און שאַפען דעם גלייכגעוויכט איז נויטיג אַדורכצופיהרען וויכטיגע רעדוקציעס אין בודזשעט. די יודישע בעפעלקערונג וועט נישט מסכים זיין אויף אַ צו הויכען מלוכה - בודזשעט, אָבער די אָפּשפּאָרונגען דאַרפען נישט געשעהן אויפ׳ן חשבון פון די בעאַמטע.

מ׳דאַרף בעסער אָרגאַניזירען די מלוכה-מאָנאָפּאָלען און נישט פערטיילען קיין קאָנצעסיעס צו פּאָליטישע צוועקען.

מ׳דאַרף נישט קוקען אין פּאַס אויף דער רעליגיע און נאַציאָנאַליטעט, נאָר געבען קאָנצעסיעס יענעם, וואָס איז פעהיגער.

אויב דער מיניסטער טשעכאָוויטש וועט וועלען ווייטער געהן אין דעם וועג, וועט ער זיכער האָבען די שטיצע פון די יודישע קרייזען.

קאָנפערענץ בריאַן—טשעמבערלען

פּאַריז, 4 די היגע פּרעסע זאָגט זיך אַרויס, אַז די נעכטיגע קאָנפערענץ צווישען בריאַן און טשעמבערלען האָט ענדליך געדאַרפט בעזייטיגען אַלע פאַלשע פירושים, לויט וועלכע די בעראַטונגען צווישען טשעמבערלען און מוסאָליני אין ליוואָרנאָ זאָל האָבען געווען אַ געגען-וויזיט געגען דער לעצטער בעראַטונג צווישען בריאַן און שטרעזעמאַן.

„פּטי פּאַריזיען“ דערוויסט זיך, אַז אויף דער נעכטיגער בעראַטונג צווישען בריאַן און טשעמבערלען זענען אַרומגערעדט געוואָרען אַלע פראַגען, וואָס זענען בעריהרט געוואָרען אין ליוואָרנאָ, הויפּטזעכליך די פראַגע וועגען דער פראַנצויזיש - דייטשער דערנעהנטערונג. אַ חוץ דעם האָט טשעמבערלען אינפאָרמירט בריאַנען וועגען מוסאָליני׳ס מיינונג און טערלאַנגען בנוגע אַ רייה אינטערנאַציאָנאַלע פראַגען.

אין שפּאַניען רודערט זיך נאָך אַלץ...

לאָנדאָן, 4. (א.ט.ע.) „דיילי מייל“ טיילט מיט, אַז אין שפּאַניען איז ווידער ענטשטאַנען אַ סכסוך צווישען מיליטער און פּרימאָ דע ריוועראַס רעגירונג. נעכטען איז דאָס מיליטער אין די קאַזאַרמעס געווען אין פולער קאַמפּפערטיגקייט. די סבה זאָל זיין דאָס, וואָס די סאַפּיאָרן האָבען ערקלערט אַז זיי סאָלידאַריזירען זיך מיט דער אַרטילעריע.

אַרויסטרייבען די האָהענצאָלערנס פון דייטשלאַנד
פאָרשלאַג פון דער קאָמוניסטישער סיים פראַקציע.

בערלין, 4. (א.ט.ע.) די קאָמוניסטישע פּאַרטיי אין פּרייסישען סיים האָט אַריינגעטראָגען אַ פאָרשלאַג וועגען אַרויסטרייבען פון לאַנד די מיטגלידער פון דער פאַמיליע האָהענצאָלערן, און זייערע פערמעגענס צו קאָנפיסקירען לטובות די קרבנות פון קריג און די אַרבייטסלאָזע.

אין דער בעגרינדונג ווערט געזאָגט, אַז די מיטגלידער פון דער האָהענצאָלערן פאַמיליע האָבען אַנטייל גענומען אין דער פערשווערונג געגען דער רעפּובליק.

איינשפּריצונגען געגען שוואַנגערשאַפט.

מאָסקווע. 4 (ספּ. טעל.) דער פּראָפעסאָר פון כעמיש-באַקטעריאָלאָגישען אינסטיטוט קלאָפּיקאָוו האָט, לויט דער היגער פּרעסע, ענטדעקט אַ סערום וואָס זיינע איינשפּריצונגען פערהיטען פרויען פון שוואַנגערשאַפט. די געמאַכטע עקספּערימענטען האָבען דערוויזען, אַז די איינשפּריצונגען האָבען נישט קיין שום שעדליכע רעזולטאַטען, און זיי נוצען אויס נאָר געוויסע פיזיאָלאָגישע איינגענשאַפטען.

די דאָזיגע ידיעה האָט אין דער וויסענשאַפטליכער וועלט אַרויסגערופען אַ סענסאַציע און ס׳איז בעשטימט געוואָרען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע וועגען אויספאָרשען די נייע ערפינדונג.

פערשפּילט דער קויהלען-שטרייק אין ענגלאַנד

אָפּגעשאַפט דעם יודישען רעליגיאָנס-ראַט אין ליטע.

די ענגלישע קויהלען-אַרבייטער פערשפּילט דעם שטרייק.

לאָנדאָן, 4 אָקט. (ספּעציעל) אויף אַ מיטינג אין נאָטינגאַמשיר האָט דער גענעראַל-סעקרעטאַר פון די אַרבייטער-פעדעראַציעס, קוק, ערקלערט: די אַרבייטער האָבען בלי ספק פערשפּילט דעם שטרייק, ווייל דאָס אָננעהמען דעם פאָרשלאַג פון דער רעגירונג וועגען שליסען ראַיאָן-אָפּמאַכען איז דאָס זעלבע, וואָס אָננעהמען די בעדינגונגען פון די קויהלען-גרעבער.

קוק איז זיכער, אַז ווען די אַרבייטער וואָלטען אויסגעהאַלטען נאָך 6 וואָכען ביז עס וועלען זיך אָנהויבען די קעלטען וואָלטען זיי זיכער געוואונען דעם שטרייק; ער האָט אָבער, נאָך 22 וואָכען שטרייק, שוין נישט געוואָלט מעהר אויספּרובען דעם געדולד פון די אויסגעמאַטערטע אַרבייטער.

לאָנדאָן, 4 (א.ט.ע.) אויף דעם קאָנגרעס פון די ענגלישע קאָנסערוואַטיסטען, וועלכער וועט פאָרקומען קומענדיגע וואָך, וועט פּרעמיער באַלדווין פאָרלעגען צו בעטראַכטען אַ פּראָיעקט וועגען רעפאָרמירען די אַרבייטער-געזעצגעבּונג אין דעם זין, אַז די פיהרער פון די פראַפ. פעראיינען זאָלען טראָגען די ציווילע פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר די שאָדענס, וואָס עס ליידען די אינדוסטריעלער צוליב די אַרויסגערופענע שטרייקען.

לויט דעם פּראָיעקט, מוז פאַר יעדען שטרייק פאָרקומען אַ געהיימע אָפּשטימונג פון די אַרבייטער פון דעם געגעבענעם פאַך אונטער דער אויפזיכט פון נישט פעראינטערעסירטע פּערזאָנען. פאַר בעשטימען אַ שטרייק אָהן אַ פריהערדיגע געהיימע אָפּשטימונג זאָל מען זיין אונטערגעוואָרפען אַ שווערע שטראָף.

גאָכדעם ווי דער קאָנגרעס פון די קאָנסערוואַטיסטען וועט בעאַרבייטען דעם פּראָיעקט וועט ער ווערען אַריינגעטראָגען אין פּאַרלאַמענט.

לאָנדאָן, 4 (אַ. ט. ע.) די אַלגעמיינע צאָהל קוילען-אַרבייטער, וואָס זענען צוגעטרעטען צו דער אַרבייט בעטרעפט 171 טויזענד היינט זענען צוגעטרעטען 9 טויזענד אַרבייטער. 7000 געהערען צו דעם פערשטענטום ניטיגאַן און דערבי, וואו דער אָרטיגער אויספיהרונגס-קאָמיטעט האָט פאָרגעשלאָגען אָנצונעהמען די רעגירונגס-פּראָפּאָזיצעס.

צוריק צו דער אַלטער בראַנזשע...

וואַרשא, 4 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די געוועזענע מיניסטאָרען קעהרען זיך צוריק אום צו זייערע פריהערדיגע בעשעפטיגונגען. אַזוי געהט אַוועק דער געוועזענער פינאַנץ-מיניסטער קלאַרנער צוריק אין סטאַראַכאָוויצע; דער געוועזענער יוסטיץ-מיניסטער מאַקאָווסקי נעהמט צוריק איבער זיין פּראָפעסאָרען-קאַטעדרע אין אוניווערזיטעט; דער געוועזענער בילדונגס-מיניסטער מיקאָווסקי ווערט צוריק רעפערענט אין הויפּט סטאַטיסטישען אַמט. (אינטערעסאַנט אַז איבערנעהמענדיג דעם מיניסטאַרען-פאָרטפעל האָט ער זיך אויסגערעדט מיט'ן פּער-וואַלטער פונ'ם אַמט סענאַטאָר בוזעק, אַז ער זאָל צוריק בעקומען זיין אַמט, ווען ער וועט ווערען אויס מיניסטער); געוועזענע אינערן-מיניסטער מלאָדזיאַנאָווסקי זאָל ווערען וואָיעוואָדע אין ביאַליסטאָק און דער איצטיגער ביאַליסטאָקער וואָיעוואָדע רעמבאָווסקי זאָל איבערגעטראָגען ווערען אַלס וואָיעוואָדע קיין טאַרנאָפּאָל.

דער געוועזענער אַגראַר-מיניסטער באַטשינסקי זאָל בעקומען אַ העכערען אַמט אין אויפלאַנד.

אָפּגעשאַפט דעם יוד. רעליגיאָנס-ראַט אין ליטע.

קאָוונע. (א.ט.א.) די ליטווישע רעגירונג האָט אַרויסגעגעבען אַ דעקרעט וועגען פונאַנדערלאָזען דעם יודישען רעליגיאָנס-ראַט, וועלכער איז געשאַפען געוואָרען דורך דער פריהערדיגער רעאַקציאָנערער רעגירונג.

דער דאָזיגער רעליגיאָנס-ראַט, אין וועלכען עס האָבען געהאַט אַ גרויסען איינפלוס די אגודה-קרייזען. איז אינגאַנצען אָבגעשאַפט געוואָרען,

כדי זיי זאָלען נישט געשטערט ווערען, —

אָדער, חלילה, נישט טריף פּסול-ווערען.

וואַרשאַ, 4 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט איז קיין וואַרשאַ אָנגעקומען דער אויספלוג פון טשעכישע זשורנאַליסטען. דאָס אינערן-מיניסטעריום האָט אָנגענומען אַלע מיטלען, אַז זיי זאָלען זיך נישט צוזאַמענטרעפען מיט יודישע זשורנאַליסטען.

די האַנדלונג איז אין די יודישע זשורנאַליסטישע קרייזען פערשידענאַרטיג קאָמענטירט געוואָרען. מ'האָט אָנגעוויזען, אַז בעת אַזאַ פאַל איז געווען מיט דער דעלעגאַציע פון די אונגאַרישע זשורנאַליסטען. האָבען די יודישע זשורנאַליסטען מוחל געווען דעם כבוד פון צוזאַמענטרעפען זיך מיט זיי. אָבער אין דעם פאַל מיט די טשעכישע איז עס צו בעדויערען, ווייל זיי וואָלטען געקענט פיל דערצעהלען וועגען די גענויזייטיגע בעציהונגען צווישען דער זשורנאַליסטען-משפחה פון די פערשידענע נאַציאָנאַלע גרופּען אין אונזערע פּוילישע קאָלעגען וואָלטען געהאַט פיל פון זיי זיך אָפּצולערנען.

סענסאַציאָנעלער פּראָצעס וועגען „באַקו'ער יודישע כלות".

אין באַקו (קאַווקאַז) האָט זיך אָנגעהויבען דער פּראָצעס איבער דאָקטאָר אַראַמיענץ, וועלכער איז געווען פערוואַלטער פונ'ם הויט-ווענערישען זאַמעלפּונקט אין שטאָדט באַקו. דער פּראָצעס איז פערפיהרט געוואָרען לויט'ן אַרטיקעל פון לאַרין, וואָס איז געווען געדרוקט אין „פּראַוודאַ" פון 20-טען מאַי ה. י. אונטער'ן קעפּעל „די באַקו'ער כלות".

אינ'ם אַרטיקעל רעדט לאַרין וועגען ער שווערער לאַגע פון די קאַווקאַזער באַרג-יודען בכלל און דערצעהלט וועגען אָנקלאַגעס פון די באַקו'ער יודען אויף די אָרדנונגען, וואָס עקזיסטירען אין באַקו ביים חתונה-האָבען. אין די אָנקלאַגעס ווערט דערצעהלט, אַז פאַר'ן חתונה-האָבען דאַרף אַ יודיש-מיידעל אין באַקו דורכגעהען אַ ספּעציעלע אונטערזוכונג פון אַ דאָקטאָר, וועלכער בעשטעטיגט איהר אומשולד.

דאָס ווערט דורכגעפיהרט דורך אַ דאָקטאָר אַ מאַנכביל, וועלכער צווינגט די כלה זיך אויסטון אין גאַנצען נאַקעט. דידאָזיגע פּראָצעדור האָבען געדאַרפט דורכמאַכען בלויז יודישע און נישט טערקישע אָדער אַרמענישע מיידלעך.

אויף דער פאָראויספאָרשונג זענען בעשטעטיגט געוואָרען אַלע פאַקטען, וואָס זענען אָנגעוויזען געוואָרען אינם אַרטיקעל פון לאַרין. אַחוץ דעם איז פעסטגעשטעלט געוואָרען. אַז פאַר געבען אַ דערלויבניש אויף חתונה האָבען פלעגט דער דאָקטאָר אַראַמיאַנץ נעמען צו 50 רובל.

דער פּראָצעס קומט פאָר אינם יודישען אַרבייטער-קלוב אויף דער יודישער „סלאָבאָדקע", עס זענען אַרויסגערופען געוואָרען 20 עדות, די אָרטיגע בעפעלקערונג איז שטאַרק פעראינטערעסירט מיט'ן פּראָצעס.

Dr. L. LEWITAN

נעהמט אָן אין דערהיים פון 5 ביז 7 אָוועבד צו קליניק-פּריוועט. זון

31 נדאַנסקאַ 31.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maia 16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער - קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 6–7, זונטאָג פון 3—4.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32.
ספּעציאַליסט פאַר הויט, הענערישע און מען-נער-שוואַכע קראַנקהייטען. 1889
היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוועגד

צאָהן-אַרצט
H. Lewita-Fuchs
פּעטריקאָווער 50, טעל. 22 36
אויפנאַהמס-שעהן: פון 10 ביז 1 און פון 4 ביז 6.

8-טונג, קאָלאָניאַל-הענדלער!

איהר ווערט אויפגעפאָדערט אַרויסצונעהמען דעם

צעטעל נומער 12,

וועלכער איז בעשטעטיגט דורכ'ן ליכוו-אַמט.

בעמ.: דער צעטעל נומער 11 ווערט ערקלערט פאַר אונגילטיג.

צענטראַלער קליינהענדלער-פעראיין
אויף לאָדזער וואָיעוואָדשאַפט, זאַוואַדזקאַ 5.
קאָלאָניאַל-סעקציע.
1284

א געוועלב
מיט אַ שוי-פענסטער
אַלעינאַ געמאָלט פון זאַ-פּאַרט איבערצוגעבען, צו ערפאַהרען ביים הצב
1185 פּאָמאָרסקאַ 87.

בעקאַנטמאַכונג.

דערמיט האָב איך דעם כבוד מיטצוטיילען, אַז
היינט, דינסטאַג, דעם 5. אקט. ד. י., 5 נאַכמ.
ווערט נאָך אַ גרינדליכען רעמאָנט ער-עפענט מיט קאָמפּאָרט-איינגעריכטעטער

„קאַפע-רעסטאָראַן"

אונטער דער פירמע
„BRISTOL", Piotrkowska 30 tel. 25-91.
מיט אָנפיהרונג ה. בערנהיים.
בעמערקונג: קירצליך ווערט ערעפענט דער האָטעל „Monopol"
זאַוואַדזקאַ 7, טעל. 51-94, אונטער דער ליימונג פון ש. בערנהיים.
1271

Dr. med. Ludwik Rapeport
Pr. Narutowicza 25 (Dzielna)
Telefon 44-0 1000
ספּעציאַליסט פאַר נערווען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוועגד.

Dr. PRYBULSKI
צוריקגעקעהרט – זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.
ווענערישע- און האָר- הויט - קראַנקה מענער-שוואַכע,
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען. – נעמט אָן 9–1, 4–8 אָוו., דאַמען: 4–5

Dr. Z. Rakowski
ספּעצ. פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייט
9 קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9
טעלעפאָן 27-81
ספּעציעלער קורס פאַר שטאַמלען.
שפּרעכשטונדען פון 2 ביז 2 און פון 5–7. 175
נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכמ.

היילפּעדאַגאָגישע קורסען

פאַר שוואַכבעפעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער. שפּראַכשטערונגען

Dr. med. A. SZMIRGELD
נערווען-אַרצט.
CEGIELNIANA 6. 1771
איינשרייבען קען מען זיך יעדען טאָג פון 6 ביז 7 אָוועגד.

Dr. med. Braun
פּאָלודניאָווא 23, טעל. 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע-קראַנקהייטען און מענער - שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל)
נעהמט אָן פון 9—12 און פון 5—8 אָוועגד

Dr. med. W. EYCHNER
פּראָיען-קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגערזשער 38, טעל. 34-72
נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12 ביז 2 מיטאָג, אין דערהיים פון 6–8 אָוועגד, זונטאָג–פון 11 ביז 12 מיטאָג.

Dr. med. H. GUTSZTADT
ספּעציאַליסט פאַר אַקושער- און פּרויען-קראַנקהייטען
62 Zachodnia 62
(Cegielninaa 23) Tel. 29–52
נעמט אָן פון 10 ביז 12 און פון 4 ביז 6 אָוועגד. אין לעטשניצע „סאַניטאַס" צעגעלניאַנאַ 29 פון 6 ביז 8 אָוועגד.

קומט און איבערציינט אייך!

אַלער אַרט בימעס, פּאָדיאַניעס, רעקווזיטען, אַפּעלאַציעס און אַלע געריכטס-, פינאַנס-, אַדמיניסטראַטיווע און קאָמונאַלע אינסטיטוציעס ווערען אַמבעסטען, אַמביליגסטען און אַמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביוראָ

„פּאָלאָניאַ" אַלעיאַ 1 מאַי 7.

וויכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אָנווייזונגען אין אַלע שטייער-אַנגעלעגענהייטען דורך ה' לעאָן שווייצער
איבערזעצונגען: האַנדעלס- און פּריוואַט-קאָרעספּאָנדענץ, קאָנטראַקטען, פּראָטעסטירטע וועקסלען ווערען אָנגענומען אויפצומאַנען מיט אייגענע קאָסטען.
מיטגלידער פון פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען צאָהלען 25% ביליגער.

Dr. M. Klaczko
KILIŃSKIEGO 117
ספּעצ. פאַר אויערען-, נאָז- און האַלז-קראַנקה.
עמפּפאַנגט אין לעטשניצע „פּאָמאָק" (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 1) פון 9–11, פון 3–5 נ"מ אין לעטשניצע פּעטריק. 62 פון 11–1 און פון 7–8 אָוו., אין דערהיים

דעם חשוב'ן ה' עוזר גלאַנץ דריקט אויס אויפריכטיגען ביילייד צום טויט פון זיין פרוי

חיה גאָלדע

מ. דאָרגאָזשאַנסקי.

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 5. אָקטאָבער 1926

לאָדז. 5. אָקטאָבער 1926

פּאַן-אייראָפּאַ

דער קאָנגרעס, וואָס קומט איצט פאָר אין ווין.

אין ווין האָט זיך געעפנט דער אַזוי-גערופענער פּאַן-אייראָפּעאישער קאָנגרעס. אינ'ם קאָנגרעס זענען פערטרעטען כמעט אַלע אייראָפּעאישע מלוכות. פון די גרויסע מלוכות פעהלען ענגלאַנד און רוסלאַנד. דער קאָנגרעס דאַרף געפינען די געהעריגע אָרגאַניזאַציאָנעלע פאָרמען, ווי אַזוי צו פערווירקליכען די אידעע פון פּאַן-אייראָפּאַ, וועלכע אידעע בעשטעהט אין שאַפען אַ פערשטענדיגונג און אַ פעראייניגונג אויפ'ן פּאָליטישען און נאָך מעהר אויפ'ן ווירטשאַפטליכען באָדען צווישען די אייראָפּעאישע מלוכות, א מין אייראָפּעאישע פּאָליטיש - ווירטשאַפטליכע פעדעראַציע, אָדער פעראייניגטע שטאַטען פון אייראָפּאַ.

דער טרעגער פון דער אידעע איז קודענהאָווע-קאַלערגי, וועלכער האָט דעם געדאַנק געוואָרפען אין יאָהר 1924. פון דעמאָלט אָן האָט קודענהאָווע אונערמידליך געאַרבּייט פאַר דער פּאָפּולאַריזירונג פון זיין אידעע און מיט אַ גרויסען ערפאָלג, וואָס דער בעסטער בעווייז דערצו קאָן דינען דער איצטיגער קאָנגרעס אין ווין און די פערזענליכקייטען, וועלכע האָבען זיך מיט דעם פּאַן-אייראָפּעאישען געדאַנק פערינטערעסירט און האָבען זיך אָנגעשלאָסען אַלס מיטגלידער אין די בעזונדערע אָפּטיילונגען פון דער אוניע, וועלכע קודענהאָווע'ן איז געלונגען צו גרינדען אין אַ רייה אייראָפּעאישע לענדער. די דייטשע סאָציאַל-דעמאָקראַטען האָבען די אידעע וועגען אַ פעדעראַציע פון די אייראָפּעאישע מלוכות אַריינגענומען אין זייער פּאַרטיי - פּראָגראַם. די צווישען - פּאַרלאַמענטאַרישע אוניע האָט אין הערבּסט 1925 בעשלאָסען צו אונטערשטיצען דעם געדאַנק וועגען אַנ'אַל - אייראָפּעאישע צאָל-אוניע. סעקציעס פון דער פּאַן-אייראָפּעאישער אוניע עקזיסטירען אין עסטרייך, טשעכאָ-סלאָוואַקיען, פראַנקרייך, דייטשלאַנד און אונגאַרן (אויך אַנדערע לענדער, צ. ב. פּוילען, זענען אויפ'ן קאָנגרעס פערטרעטען). אין עסטרייך שטעהט אין דער שפּיץ פון דער סעקציע דער געוועזענער קאַנצלער ד"ר זייפּעל, אין פראַנקרייך - ג. פּרעמיער הערריאָ, אַ חוץ דעם געהערען דאָרט צו דער סעקציע קאַיאָ און לעאָן בלום; אין דייטשלאַנד איז פאָרזיצער פון דער סעקציע דער פּרעזידענט פון רייכסטאַג לעבע און צו איהר געהערען אַזעלכע פערזענליכקייטען, ווי דער געוו. פּרעמיער לערכענפעלד, פּראָפ. איינשטיין, רעדאַקטאָר פון דער „פאָסישער צייטונג" בערנהאַרד א. אַ. שטאַרקע אָנהענגער פון אַ פּאַן-אייראָפּא זענען פּרעזידענט מאַסאַריק פון טשעכאָסלאָוואַקיען און מיג. בענעש. קודענהאָווע'ן איז אויך געלונגען צו שאַפען אין אַמעריקא אַ קאָמיטעט, וועלכער האָט דעם ציל צו אונטערשטיצען די פּאַן-אייראָפּעאישע אוניע.

דער מאָמענט פאַר'ן קאָנגרעס איז אַ גאַנץ געלונגענער. עס איז די צייט, ווען די שאָוויניסטישע שכרות ביי די אייראָפּעאישע פעלקער האָט אָנגעהויבען זיך אויסצוועטען און ווען ס'איז פאַר יעדען קלאָר, אַז אין פאָדערגרונד פון אַלע פּראָבלעמען דאַרפען געשטעלט ווערען די ווירטשאַפטליכע נויטען. און א לעזונג פון זיי איז אויסגעשלאָסען אָהן דער ענגסטער צוזאַמענאַרבּייט צווישען די בעזונדערע לענדער.

צי וועט אָבער דער קאָנגרעס געבען די ריכט-ליניעס, אויף וועלכע עס דאַרף געהן די צוזאַמענאַרבּייט פון די פעלקער-דאָס איז אַ פראַגע וועגען דער אָרגאַניזאַציע פון דער אַל-אייראָפּעאישער פעדעראַציע און וועגען דעם זענען שוין דאָ חלוקי-דעות. קודענהאָווע אַליין, למשל, האַלט, אַז ענגלאַנד דאַרף נישט זיין אָנגעשלאָסען אין דער דאָזיגער פעדעראַציע, צו וועלכער עס דאַרפען געהערען די לענדער בלויז פון אייראָפּעאישען קאָנטינענט. רוסלאַנד, וועלכע געהערט אויך נישט צו דער פעלקער-ליגע, האַלט זיך בכלל פון דערווייטענס פון אַזעלכע אימפּרעזעס.

ווי ס'זאָל אָבער נישט זיין, וועט דער קאָנגרעס האָבען די בעדייטונג, וואָס אויף איהם וועט זיך קריסטאַליזירען אַ געדאַנק, וועלכער טראָגט זיך אַרום אין אייראָפּע: דער געדאַנק וועט געפינען זיין פּראָגראַם-אויסדרוק און אויב ער וועט אפילו נישט אַזוי גיך געפינען זיין פּראַקטישע רעאַליזירונג, וועט ער דאָך האָבען אַ ברייטער פעלד פאַר פּאָפּולאַריזירונג און פאַר אַריינדרינגען אין אידעען-געביט פון דער אייראָפּעאישער פּאָליטיק.

ען.

די יודישע פּויערים אין בעסאַראַביע.

זייער שרעקליכע נויט און די איצטיגע אויסזיכטען.

פאַר דער מלחמה האָט בעסאַראַביע גע'שמ'ט אַלס רייכע און זאַטע פּראָווינץ, וועלכע האָט געשפּייזט פּעטערבורג און מאָסקוואַ מיט אויבּסט און ווייץ. די דאָזיגע פרוכטבאַרקייט בעווייזט איצט בעסאַראַביען נישט מעהר, היינט איז בעסאַראַביען אין ווירטשאַפטליכער הינזיכט רואינירט. די מלחמה-יאָהרען האָבען געפאָדערט פיל מענשען-קרבנות, דאָס פיה איז אויך פערניכטעט געוואָרען, די פעלדער ווערען פרימיטיוו בעאַרבּייט. די רוסישע רעוואָלוציע, דער איבערגאַנג פון בעסאַראַביע צו רומעניען, די ענטווערטונג פון רובל-דאָס אַלץ האָט געענדערט די ווירטשאַפטליכע פערהעלטניש פון לאַנד און האָט פערקלענערט די פּראָדוקציע ביז מינימום.

ס'איז קלאָר, אַז דער ווירטשאַפטליכער צושטאַנד פון לאַנד האָט אויך זיך אָבגערופען אויף דער יודישער ווירטשאַפט. אין בעסאַראַביען זענען פערהאַן קרוב 300 טויזענד יודען. פון זיי זענען אין די רוסישע צייטען געווען 6000 לאַנדווירטען, וועלכע זענען געווען צעוואָרפען איבער'ן גאַנצען לאַנד און האָבען געלעבט אין קאָלאָניעס. אין יאָהר 1918, ווען די רומענישע רעגירונג האָט אַדורכגעפיהרט די אַגראַר-רעפאָרם, האָבען אויך די זוהן פון די יודישע קאָלאָניסטען געזאָלט בעקומען באָדען. זעלבסטפערשטענדליך, אַז נישט אַלע יודען האָבען בעקומען באָדען און די, וואָס האָבען יאָ בעקומען, האָט מען נאָר צוגעטיילט אַ העלפט פון מאַקסימום, וואָס האָט אויסגעמאַכט 3 העקטאַר, פון וואָס מ'האָט אַ פאַמיליע נישט געקאָנט אויסהאַלטען.

דער דראַנג צווישען יודען נאָך לאַנדווירטשאַפט איז געווען זעהר גרויס. די רעגירונג האָט אָבער נישט געהאָלפען די יודישע הענדלער און לופטמענשען צו ווערען פּראָדוקטיווע עלעמענטען נישט קוקענדיג אויף דעם, האָבען דאָך 5000 יודען דורך דער אַגראַר-רעפאָרם בעקומען באָדען.

איצט האָט זיך אָנגעהויבען די גרויסע אַרבּייט פון יודישען כלל. די יודישע לאַנדווירטען האָבען זיך אין דער צייט פון קריג געמוזט אונטערהאַלטען פון האַנדעל, ווער עס האָט דערנאָך זיך געוואָלט צוריקקעהרען צו לאַנד-אַרבּייט, האָט מעהר נישט געהאַט די בעדינגונגען דערצו און איז געווען געצוואונגען זיין ערד צו פערקויפען, דער יודישער כלל האָט דעריבער געמוזט טון אַלע מעגליכקייטען, כדי צו דערהאַלטען די יודישע לאַנדווירטען ביי זייער באָדען, די יודישע אָרגאַניזאַציעס, וועלכע האָבען זיך בעשעפטיגט מיט דעם אויפבוי פון די יודישע רואינירטע מאַסען האָבען זיך גענומען צו זייער הילף מיט אַזאַ פלייס, אַז צוליב 11 טויזענד יודישע פּויערים האָבען זיך אָנגעהויבען אַרומצוקריגען די י.ק.א. און „אָרט" וועגען דעם... ווער ס'זאָל ברענגען די הילף, די דאָזיגע מחלוקה איז נישט געבליבען קיין לאָקאַלע, נאָר האָט זיך אַריבערגעטראָגען צו די פיהרענדע פערזענליכקייטען פון ביידע אָרגאַניזאַציעס; קיין בערלין און פּאַריז. די „יקא" האָט געגעבען הילף די שפּאַר-און לייה-קאַסעס און האָט זיי קאָנצענטרירט אין אַ פערבאַנד פון די קאָאָפּעראַטיווע. דער „אָרט" האָט ווידער אָרגאַניזירט ספּעציעלע לאָקאַל - קאָמיטעטען.

די דאָזיגע מחלוקה איז ביז איצט נאָך נישט פערענדיגט, ביידע אָרגאַניזאַציעס זענען קעגען זיך פיינדליך געשטימט.

בעסאַראַביע האָט איצט דורכגעמאַכט אַ הונגער-יאָהר, די רעגירונג האָט די פּויערים געמוזט אונטערשטיצען מיט זריעה, אָבער ס'האָט נישט געגוגט, אַ טייל בולגאַרישע, רוסישע און דייטשע קאָלאָניסטען האָבען אויסגעוואַנדערט קיין בראַזיליען און זיי זענען דאָרט פערשקלאַפט געוואָרען אין די קאַווע-פּלאַנטאַציעס. די יודישע פּויערים און די איינוואוינער פון די קליינע שטעטלעך, וועלכע האָבען פון די דאָזיגע פּויערים געלעבט, האָבען פון דער רעגירונג גאָרנישט בעקומען. און די נויט פון די דאָזיגע מענשען איז געווען שרעקליך, ווינטער איז דאָס געשריי פון די טויזענדער הונגעריגע געווען נאָך שרעקליכער, ס'זענען שוין געווען פאַלען פון זעלבסטמאָרד און הונגער-משוגעת. ס'זענען אויסגעבראָכען עפּידעמיעס און מ'האָט געדאַרפט האָבען דרינגענדע הילף. די סטאַטיסטיק בעווייזט, אַז 20 טויזענד דערוואַקסענע און 6000 קינדער האָבען געמוזט בעפלעגט ווערען, דעמאָלט האָט זיך ערשט גענומען צו דער הילף - אַרבּייט דער פערבאַנד פון די קאָאָפּעראַטיוען, דער „דזשאָינט" האָט דעם דאָזיגען פערבאַנד איבערגעגעבען 10 טויזענד פונט שטערלינג אין די אַרבּייט, זי איז טאַקע זעהר גוט אָנגעפיהרט געוואָרען.

מ'קען נאָך נישט זאָגען, אַז די לאַגע פון די יודישע פּויערים האָט זיך פערבעסערט, דער היי-יעהריגער שניט איז אויך נישט קיין גלענצענדער, אָבער קיין הונגער וועט דער יודישער פּויער שוין נישט ליידען.

ה. מ-נ.

ווענעזועלא א נייער איינוואנדערונגס צענטער

ווער קען פאָהרען אהין און פון וואָס קען מען דאָרטען מאַכען אַ לעבען.

די לעצטע צייט בעמערקט זיך צווישען יודישע עמיגראַנטען אין אייניגע לענדער אַ געוויסער אינטערעס צו ווענעזועלאַ. היות די תנאים פון לאַנד זענען גאָר ווייניג בעקאַנט, געפינען מיר פאַר נויטיג צו געבען דאָ אַלגעמיינע ידיעות וועגען דעם לאַנד, וועגען די איינרייזע-מעגליכקייטען און די אַרבּייטס תנאים.

ווענעזועלאַ ליגט אין שכנות מיט בראַזיליען. אין מיטע צפון פון דרום-אַמעריקאַ. איהר בעפעלקערונג צעהלט אַנ'ערך 3 מיליאָן נפשות. דער שטח פון לאַנד איז דערביי מעהר ווי צוויי מאָל אַזוי גרויס ווי דייטשלאַנד, למשל.

די מעהרהייט איינוואוינער בעשטעהט פון אינדיאַנער. די פרעמדע זענען מערסטענטיילס שפּאַניער, ענגלענדער, האָלענדער און פראַנצויזען.

שטעדט זענען דאָ פאַראַן זעהר וועניג. די גרעסטע שטעדט זענען קאַראַקאַס (די הויפּטשטאָדט) מיט אַנ'ערך 100,000 איינוואוינער, וואַלענציאַ - מיט אַנ'ערך 65,000, מאַראַקאַרנאַ - מיט אַנ'ערך 50,000 און באַרקוויסטימעטאַ - מיט אַנ'ערך 33,000 נפשות.

די שפּראַך פון לאַנד איז שפּאַניש. די בעפעלקערונג איז אַ גאַנץ קולטורעלע. עס זענען פערהאַן אַ סך שולען: פערהאַן אפילו צוויי אוניווערזיטעטען און אַ פּאָליטעכנישע שול.

דער קלימאַט פון לאַנד איז גאַנץ פערשידען. אין די הויכע ערטער איז ער מעסיג און גאַנץ אָנגענעהם, און פאַר אַנ'אייראָפּעאישען איינוואַנדערער נישט געפעהרליך. אין די נידעריגערע ערטער אָבער איז ער פייכט און אַנ'אייראָפּעער קאָן איהם זעהר שווער פערטראָגען. פון די קראַנקהייטען זענען דאָ געפעהרליכער פון אַלץ דער געלער פיבער און די מאַלאַריע בכלל.

ווענעזועלאַ איז הויפּטזעכליך א לאַנד פון אַגראַר-ווירטשאַפט און פיה צוכט. עס איז אָבער דאָ אויך פיין ענטוויקעלט האַנדעל אינדוסטרי און טראַנספּאָרט. די אינדוסטרי איז איינגעריכטעט אויף איבעראַרבּייטען די אָרטיגע טראָפּישע פּלאַנצונגען - קאַווע, קאַקאַאָ, קאַקאָס, צוקער-רוירען, טאַבּאַק וואַניליע, א.א.וו.

פון בעלי-מלאכות מאַכען די בעסטע געשעפטען די איינגעוואַנדערטע קירזשנער. די אָרטיגע אינדיאַנער האָבען זעהר ליב צו בעפּוצען דעם קאָפּ און א בעל-מלאכה מיט א גוטען געשמאַק קאָן פון דעם מאַכען א לעבען: זאַטעלמאַכער פערדינען אויך גוט. אַלע איבעריגע מלאכה-בראַנזשעס געפינען זיך אין די הענד פון די ווענעזועלער. בלויז די זייגער מאַכער און גאָלדשמידען זענען מערסטענטיילס פרעמדע. גוטע שניידערס און בכלל גוט-קוואַליפיצירטע בעלי-מלאכות קאָנען דאָ אויך פערדינען אָנשטענדיג.

די פערדינסטען פאַר אַ בעל-מלאכה בעטרעפען דאָ פון 5 ביז 12 באָליוואַראָס אַ טאָג; פאַר אַרבּייטער ביי פּלאַנצונגען - פון $2\frac{1}{2}$ ביז 5 באָליוואַראָס אַ טאָג. ($25\frac{1}{4}$ באָליוואַראָס זענען איין ענגלישער פונט שטערלינג).

א בעל-מלאכה און אַ פאַמיליע מוז האָבען צום לעבען נישט ווייניגער ווי 4,000 באָליוואַראָס אַ יאָהר.

די פּרייזען פון לעבענס-מיטלען זענען: אַנ'אַרבּייטער-וואוינונג 100 באָליוואַראָס פאַר אַ גרעסערער און בעקוועמער וואוינונג, און 20 באָליוואַראָס פאַר דער איינפאַכסטער.

אַ מעבלירטער צימער, פון 80 ביז 100 באָליוואַראָס.

אַנ'אַנצוג - 250 באָליוואַראָס פאַר אַ גוטען און 130 פאַר אַנ'איינפאַכען.

אַ לייכטער בגד קאָסט פון 30 ביז 40 באָליוואַראָס.

אַ פּאָר שטיוועל - פון 25 ביז 30 באָליוואַראָס.

אַ קילאָ פלייש - 2 באָליוואַראָס.

אַ קילאָ צוקער פון $1\frac{1}{2}$ ביז 2 באָליוואַראָס.

די דאָזיגע ידיעות נעמען מיר פון אָטאָ בירנער'ס בוך „ווענעזועלאַ" (אַרויסגעגעבען אין לייפּציג) און דר. ווילהעלם זיווער'ס בוך מיט'ן זעלבען נאָמען (אַרויסגעגעבען אין האַמבורג).

דאָס געזעץ פון דעם 23-טען יולי 1925, וואָס אַנולירט די פריהערדיגע בעשטימונגען וועגען דער איינוואַנדערונג (געזעץ פון 10-טען יולי 1923), פערווערט אַריינצוקומען אין לאַנד:

1. פערזאָנען, וואָס קאָנען שטערען די עפענטליכע אָרדנונג אין לאַנד אָדער קאָמפּראָמיטירען די אינטערנאַציאָנאַלע בעציהונגען פון ווענעזועלאַ.

2. פערזאָנען, וואָס זענען בעגאַנגען אַ פערברעכען און ווילען זיך אַרויסדרעהען פון דער שטראָף אָדער, וואָס זענען נישט אָפּגעקומען זייער שטראָף אין דער פולער מאָס.

3. פערזאָנען, וואָס האָבען נישט די נויטיגע מיטלען צום לעבען, און וואָס קאָנען זיי אויך נישט שאַפען דורך אַ וועלכער עס איז ערליכער בעשעפטיגונג

4. קינדער, יונגער פון 16 יאָהר, וואָס קומען אַליין און פאָהרען נישט צו עמיצען, וואָס וואוינט שוין אין לאַנד.

5. מענשען, וואָס געהערען צו אָרגאַניזאַציעס, וועלכע געהען געגען דער עפענטליכער אָרדנונג, אָדער, וואָס פּראָקלאַמירען די מעטאָדען פון געוואַלד-אַקטען געגען דער עגזיסטירענדיגער מאַכט פון ווענעזועלאַ אָדער אַפילו פון פרעמדע לענדער.

6. קראַנקע אויף פּאָקען, טראַכאָם משוגעת, עפּילעפּסיע אָדער מיט אַנדערע קראַנקהייטען, וואָס זענען געפעהרליך פאַר דער בעפעלקערונג.

7. אימיגראַנטען וואָס רעגיסטרירען זיך נישט בעת'ן אָנקומען אין ווענעזועלאַ.

8. אַזעלכע, וואָס, לויט אַ דעקלאַראַציע פו פּרעזידענט פון דער רעפּובליק קאָנען זיי נישט אַריינגעלאָזט ווערען אין לאַנד אַריין.

אויסער דעם ווייזט אָן דאָס געזעץ אַז עס קאָנען אַרויסגעשיקט ווערען פון לאַנד אַזעלכע פערזאָנען, וואָס זעגען עובר אויף די איינוואַנדערונגס-געזעצען, ווי אויך פער'משפּט'ע, אָדער אַזעלכע פערזאָנען, וואָס זייער אויפהאַלטען זיך אין לאַנד איז אַ געפאַהר פאַר דער עפענטליכער שטאַטס אָרדנונג.

די ענטשיידונג וועגען צוריקשיקען אָדער אַרויסשיקען די אויסלענדער, קאָן נישט אַפּעלירט ווערען, אָבער די דאָזיגע ענטשיידונג איז גילטיג נאָר דעמאָלט, ווען זי איז פערעפענטליכט דורך אַ ספּעציעלען דעקרעט אין דער „אָפיציעלער צייטונג" („גאַזעטאַ אָפיציאַל").

דאָס געזעץ זאָגט ווייטער, אַז יעדער אַריינגעלאָזטער אויסלענדער בעקומט די זעלבע בירגער-רעכט און האָט די זעלבע פליכטען, ווי די אָרטיגע ווענעזועלער. אייניגע אויסנאַמען ווערען דאָך געמאַכט. אַזוי, למשל, איז יעדער אויסלענדער מחויב אין משך פון 15 טעג נאָך זיין אָנקומען זיך מעלדען צו דער פּאָליציי פון דעם אָרט, וואו ער האָט אָנגעוויזען אַלס זיין וואוין-אָרט, צושטעלען זייגע פּאַפּירען, מודיע זיין מיט וואָסער פּראָפעסיע ער דענקט זיך צו פערנעמען און צי דענקט ער ענטגילטיג איינצואָרדנען זיך אין לאַנד.

פון מיליטער - דינסט און ספּעציעלע מלחמה-שטייערען זענען די אויסלענדער בעפריים.

(עמיגדירעקט)

נייער פאָלקסבלאַט
5. אָקטאָבער 1926

דאס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט
5. אָקטאָבער 1926

5
דינסטאָג
כז
תשרי תרפ״ז

אָקטאָבער
זון-אויפגאַנג 5.25
זון-אונטערגאַנג 5,28
לענג פון טאָג 13

געשפּענסט פון שטרייק הענגט איבער לאָדז

פאַבריקאַנטען זענען איינגעשפּאַרט.—אַרבייטער פערגרעסערען די פאָדערונגען. — דער ענין געהט ווידער איבער קיין וואַרשא.

(–) ערשט נעכטען נאָכמיטאָג, אינ׳ם לעצטען טערמין, האָבען די אינדוסטריעלער איבערגעשיקט דעם אַרבייטס-מיניסטעריום אַן׳איינשטימיגען ענטפער, אין וועלכען ס׳ווערט קורץ ערקלעהרט, אַז די אינדוסטריעלער האַלטען אונטער זייער פריהערדיגען ענטפער בעת דער קאָנפערענץ אין וואַרשאַ, ד. ה.: זיי וועלען נישט געבען קיין שום הוספה און ממילא וואַרפען זיי אויך אָפּ דעם פאָרשלאַג וועגען אַן׳אַרביטראַזש.

*

באַלד ווי דער אַרבייטס-אינספעקטאָר איז געוואויר געוואָרען וועגען דעם ענטגילטיגען ענטפער פון די אינדוסטריעלער, האָט ער איינגעלאַדען צו זיך פאָרשטעהער פון טעקסטיל-קלאַסען-פעראיין און זיי פאָרגעשלאָגען נאָכאַמאָל צו ווענדען-זיך צו די אינדוסטריעלער מיט אַ קאָמפּראָמיס-פאָרשלאַג. דערביי האָט דער אַרבייטס-אינספעקטאָר אַפּעלירט צו די אַרבייטער-פאָרשטעהער און אָנגעוויזען, אַז דער שטרייק אינ׳ם איצטיגען מאָמענט וואָלט געווען אַ קאַטאַסטראָפע פאַר דער מלוכה-ווירטשאַפט.

דערויף האָבען די אַרבייטער-פאָרשטעהער געענטפערט, אַז קיין שום קאָמפּראָמיס-פאָרשלאַגען קענען נישט זיין, מחמת שוין דאָס איינגעהן אויף׳ן אַרביטראַזש הייסט אַ קאָמפּראָמיס.

ווייטער האָבען די אַרבייטער-פאָרשטעהער אָנגעוויזען, אַז לויט זייערע ידיעות, זענען נישט אַלע אינדוסטריעלער געווען מסכים אויף דעם גאַנץ-נעגאַטיווען ענטפער פונ׳ם אינדוסטריעלער-פערבאַנד און דעריבער איז מעגליך, אַז אין פאַל פון אַ שטרייק, וועט פאָרקומען אַ שפּאַלטונג צווישען די אינדוסטריעלער גופא. בעת ביי די אַ ביימער פון אַלע שאַטירונגען הערשט אַן-איינשטימיגקייט אָנצוהויבען דעם שטרייק.

ה׳ וואָלטשאַק האָט אין נאָמען פון די קלאַסען-פעראיינען נאָך אויפמערקזאַם געמאַכט דעם אַרבייטס-אינספעקטאָר, אַז די אַרבייטער האַלטען דעם טערמין פון שטרייק-אויסברוך אין געהיימניש און די אינדוסטריעלער וועט טרעפען דער שטרייק אומגעריכט.

יעדענפאַלס קומט מיטוואָך פאַר די לעצטע בעראַטונג פון דער הויפּט-פערוואַלטונג פון די טעקסטיל-פעראיינען.

*

נעכטען האָט די הויפּט-פערוואַלטונג פון טעקסטיל-אַרבייטער-פעראיין פונאַנדערגעשיקט צירקולאַרען צו אַלע אָפּטיילונגען. אין די צירקולאַרען ווערט די טעקסטיל-פעראיינען אויפמערקזאַם געמאַכט, אַז זיי זאָלען מאַכען די לעצטע פאָרבערייטונגען צום שטרייק און אויך וויסען, אַז מיט׳ן מאָמענט, וואָס דער שטרייק ברעכט-אויס, ווערט די פאָדערונג פערגרעסערט פון 15 אויף 25 פּראָצענט.

* * *

ווי מיר ווערען געוואָהר אין דער לעצטער מינוט, האָט דער אַרבייטס-מיניסטער יורקיעוויטש, נאָכ׳ן דערהאַלטען דעם ענטפער פון די לאָדזער אינדוסטריעלער, אָפּגעהאַלטען אַ בעראַטונג מיט׳ן הויפּט-אַרבייטס-אינספּעקטאָר ה׳ קלאָט און בעשלאָסען איינצולאַדען נאָכאַמאָל ביידע צדדים אויף אַ נייער קאָנפערענץ קיין וואַרשאַ.

דער אַרבייטס-מיניסטער זאָל דאָס מאָל האָבען אַ נייעם פאָרשלאַג, וועלכער זאָל זיין אָננעהמבאַר פאַר ביידע צדדים, און ס׳זאָל אויסגעמיטען ווערען אַ שטרייק.

* * *

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, האָבען אויך די אַרבייטער און אָנגעשטעלטע אין די שטאָטישע אונטערנעהמונגען בעשלאָסען אויסצונוצען די אַקציע פון די טעקסטיל-אַרבייטער און אַרויסטרעטען מיט פאָדערונגען צו בעפרידיגען זייערע פּרעטענציעס. אויב דאָס וועט נישט געשעהן, וועלען זיי צוזאַמען מיט די טעקסטיל-אַרבייטער פערשטרייקען און ס׳וועלען אַזוי אַרום אויך שטעהן די טראַמוואַיען, עלעקטראָווניע, גאַזאָווניע, מאַגיסטראַט א.אז.וו.

איצט האָט די צענטראַלע פון די שטאָטישע אַרבייטער דעם גאַנצען ענין איבערגעטראָגען אויף׳ן וואַרשאָווער באָרען און אָנצוהויבע, בעמיהונגע ביי די רעגירונגס-אָרגאַנען, אַז די פאָדערונגען זאָלען נאָכגעגעבען ווערען.

1908.

ווער דאַרף זיך היינט מעלדען?

היינט, דאַרפען זיך רעגיסטרירען די יונגעלייט, וואָס זענען געבוירען געוואָרען אין יאָהר 1908, און די פאַמיליען-נעמען פון וועלכע עס הויבען זיך אָן מיט די אותיות Ś און S.

רומענישע און טערקישע סוחרים אין לאָדז.

(אַ) נעכטען איז קיין לאָדז געקומען אַ דעלעגאַציע פון רומענישע סוחרים פון בוקאַרעשט, כדי צו קויפען לאָדזער מאַנופאַקטור-סחורות.

גלייכצייטיג איז פון לאָדז אָוועקגעפאָהרען די דעלעגאַציע פון טערקישע סוחרים, וועלכע האָבען איינגעקויפט פאַר מזומן אַ גרויסע צאָהל טעקסטיל-סחורות.

פאַר געוויסע אַרטיקלען סחורות האָבען די טערקישע סוחרים געצאָהלט מיט דיוואַנעס און פערשידענע טעפּיך-אויספאַרבייטונגען.

לאָדז
אַ שטיף-קינד.

(אַ) ווי מיר דערוויסען זיך, האָט די רעגירונג געמאַכט אַ דרינגענדע בעשטעלונג פון קאָרט אין ביעלסק און ביאַליסטאָק.

לאָדז, אַלס דער גרעסטער טעקסטיל-צענטער האָט קיין שום בעשטעלונג נישט בעקומען.

10-פּראָצענטיגער צוגאָב-שטייער
וועט מוזען געצאָהלט ווערען.

(ס) דער צענטראַלער סוחרים-פעראיין האָט געמאַכט בעמיהונגען ביים פינאַנץ-מיניסטעריום וועגען דעם עווענטועלען פערלענגערען דעם טערמין פון נישט נעהמען דעם 10-פּראָצענטיגען צוגאָב-שטייער.

איצט האָט דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום מיטגעטיילט די סוחרים-אָרגאַניזאַציעס, אַז דער דאָזיגער טערמין וועט נישט פערלענגערט ווערען און ווייטער גענומען ווערען.

אונטערשטיצונגען פאַר אַרבייטסלאָזע
וועלען געהעכערט ווערען.

(ב) זייט אַ לענגערע צייט בעמיהען זיך די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען, אַז די דרינגענדע אונטערשטיצונג פאַר די אַרבייטסלאָזע זאָל געהעכערט ווערען מיט די זעלבע 12 פּראָצענט, וועלכע עס האָבען בשעתו דערגרייכט די טעקסטיל-אַרבייטער.

ביז איצט האָבען די דאָזיגע בעמיהונגען נישט געהאַט קיין ערפאָלג.

נעכטען האָט די קרייז-קאָמיסיע בעקומען אַ ידיעה פון וואַרשאַ, אַז די פערוואַלטונג פון הויפּט-אַרבייטסלאָזען-פאַנד האָט בעשלאָסען זיך צו ווענדען צום מיניסטאָרען-ראַט וועגען העכערען די דרינגענדע הילף פאַר די אַרבייטסלאָזע.

לאָדזער אַרבייטער-אינספּעקטאָרען אַלס עקספּערטען.

(ב) אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן לאַנגדויערענדען סכסוך אין דער זשיראַרדאָווער פאַבריק האָט דער הויפּט-אַרבייטס-אינספּעקטאָר אַרויסגערופען קיין וואַרשאַ די לאָדזער אַרבייטס-אינספּעקטאָרען וואַיטקעוויטש און וויזשיקאָווסקי אַלס עקספּערטען.

די רעגירונג וועט זיך ריכטען לויט דער מיינונג פון די לאָדזער עקספּערטען.

גראַף אַלשאַנסקי אין לאָדז

בעמיהט זיך פערזענליך מ׳זאָל איהם לאָזען זיך מגייר זיין און חתונה האָבען מיט דעם יודישען מיידעל.

(–) ווי מיר האָבען שוין זיינער צייט מיטגעטיילט, האָט זיך דער פּויזנער קריסט, גראַף אַלשאַנסקי, געווענדעט צו דער יודישער קהלה אין לאָדז מיט דער בקשה, איהם צו העלפען, דורכפיהרען די פאָרמאַליטעטען פון מגייר-זיין זיך, מחמת ער וויל חתונה האָבען מיט אַ יודיש מיידעל.

די לאָדזער קהלה האָט דעם גראַף אַלשאַנסקי׳ן געענטפערט, אַז זי האָט גאָרנישט דאַגעגען, ער זאָל זיך מגייר זיין, אָבער דורכפיהרען די פאָרמאַליטעטען קען מען נאָר אין קראָקע, וואו עס בעפינען זיך נאָך די אַלטע עסטרייכישע געזעצען.

דער גראַף האָט אַ פּנים נישט גענוי פערשטאַנען, פאַרוואָס די לאָדזער קהלה קען איהם נישט דורכפיהרען זיין בקשה און ער האָט זיך געווענדעט מיט נאָך אַ היסטערען בריף צו דער לאָדזער קהלה. דערביי האָט גראַף אַלשאַנסקי דערצעהלט בפרטות, אַז ער האָט זיך בעקענט מיט דעם לאָדזער יודישען מיידעל חנה ר., וועלכע פלעגט פאָהרען קיין פּויזען מיט סחורה, און ווען ער האָט בעשלאָסען מיט איהר חתונה צו האָבען, האָט ער אָנגעהויבען בעקומען דראָהונגס-בריף מיט טויט-אורטיילען פון סעקרעטאַרטשיק׳ס חברה.

ער, דער גראַף, דער פערליבטער אין דער לאָדזער יודיש-חסיד׳ישער טאָכטער, האָט זיך אָבער נישט אָפּגעשראָקען פאַר די דראָהונגען. ער וויל שטעלען זיין פערמעגען און טיטול צו דער דיספּאָזיציע פון דעם יודישען מיידעל, וועלכע ער ליבט היינט.

און – נעכטען איז גראַף אַלשאַנסקי געקומען קיין לאָדז און זיך געווענדעט פערזענליך צו דער קהלה און ראַבינאַט, אַז מ׳זאָל איהם סוף-כל-סוף העלפען דורכפיהרען די פאָרמאַליטעטען פון איבערגעהען צום יודענטום. דערביי האָט גראַף אַלשאַנסקי אַרויסגעוויזען, אַז ער קען די יודישע אמונה און וויים ווי אַזוי זיך נוהג צו זיין בעת׳ן ווערען און זיין אַ יוד.

אָבער דאָס-מאָל האָט מען איהם אין לאָדזער ראַבינאַט שוין פערזענליך אויפמערקזאַם געמאַכט, אַז אין לאָדז קען מען עס בשום-אופן נישט דורכפיהרען.

די טעג פאָהרט גראַף אַלשאַנסקי אָפּ קיין קראָקע, כדי צו פערווירקליכען זיין חלום – צו ווערען אַ יוד און אַ מאַן פון דער היים געליבטער יודישער טאָכטער.

דירה-געלד פאַר׳ן פירטען קוואַרטאַל

(ס) דאָס דירה-געלד פאַר׳ן פירטען קוואַרטאַל פון היינטיגען יאָהר דאַרף געצאָהלט ווערען אויף פאָלגענדען אופן:

1) פאַר איינשטוביגע וואוינונגען (קיך און פאָדערצימער ווערט נישט גערעכענט) 43 פּראָצענט פון גרונד דירה-געלד, 1 רובל ווערט גערעכענט 2 זל. 66 גראָשען, אויסנאַבען ווערען ווייטער געצאָהלט.

2) פאַר 2 – 3 שטוביגע וואוינונגען, האַנדעלס-לאָקאַלען און אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען פון 4 קאַטעגאָריע, האַנדווערקער-לאָקאַלען פון 8-טער קאַטעגאָריע – 66 פּראָצענט, אויסנאַבען ווערען נישט געצאָהלט.

3) וואוינונגען פון 4–6 צימערן, שול לאָקאַלען, אַרבייטער קאָאָפּעראַטיווען, פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען, האַנדווערקער לאָקאַלען פון 7-טער קאַטעגאָריע – 71 פּראָצענט.

4) פאַר אַנדערע האַנדעלס-לאָקאַלען, וואָס דאָס דירה-געלד שטייגט נישט איבער קיין 600 רובל, פּענסיאָנאַטען, מעבלירטע צימערן, וואַרשטאַטען, וואָס זענען נישט פעראייניגט מיט דער וואוינונג (מיט׳ן אויסנאַהם פון די אַטעליעס פון קונסט-מאָלער), ווי אויך פון וואוינונגען פון 7 צימער–70 פּראָצענט.

5) פאַר האָטעלען – 81 פּראָצענט.

מאָרד אָדער זעלבסטמאָרד?

א טויטער קערפּער פון אַ 15-יעהריגען יונגעל אין וואַלד.

(–) מיט איינינע טעג צוריק איז דער 15-יעהריגער עמיל מאַרקס אַרויס פון שטוב פון זיינע עלטערן (וואָלטשאַנסקאַ 252) און זיך נישט אומגעקעהרט.

באַלד ווי עמיל איז אַוועק פון שטוב, האָט מען בעמערקט, אַז ער האָט מיט זיך מיטגענומען אַ רעוואָלווער.

אַלע זוכונגען האָבען נישט געגעבען קיין שום רעזולטאַטען.

פאָריגע נאַכט האָט אַ פּאָליציי-פּאַטרול נעבען קסאָוועראָווער וואַלד (ביי פּאַביאַניץ) געפונען אַ טויטען קערפּער. עס האָט זיך באַלד אַרויסגעוויזען, אַז דער טויטער איז דער 15-יעהריגער עמיל מאַרקס.

די אויספאָרשונג האָט נאָך ביז איצט נישט פעסטגעשטעלט, צי עמיל איז ערמאָרדעט געוואָרען, אָדער ער איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד.

די אויספאָרשונג ווערט ווייטער געפיהרט.

מ׳האָט בעזוכט אונזער קאַנאַליזאַציע.

וואַרשאַווער געסט אין לאָדז.

(מ) די לעצטע טעג האָבען אין לאָדז געווילט עטליכע אינזשינירען פון דער וואַרשאָווער שטאָדטישער וואַסער-לייטונג- און קאַנאַליזאַציע-קאָמיסיע.

די געסט האָבען זיך בעקענט מיט׳ן צושטאַנד פון די אַרבייטען אַרום און אין לאָדז און האָבען אויסגעדריקט זייער בעוואונדערונג, וואָס אין משך פון אַזאַ קורצער צייט איז אין לאָדז אַ סך אויפגעטון געוואָרען.

אונזערע לאָדזער קאַנאַליזאַציע-אינזשינירען פריהען זיך מיט דער דאָזיגער „פּאָכוואַלע" און אויף דער קאָנטאָ קען מען שוין ווייטער – אַרבייטען.

קאָנצעסיעס

טאָרען נישט פערקויפט ווערען

(א) די פינאַנץ-מאַכט ערקלעהרט, אַז עס איז בשום אופן נישט דערלאָזבאַר צו פערקויפען קאָנצעסיעס אויף רעסטאָראַציעס אָדער אַנדערע אונטערנעהמונגען.

דאָס געזעץ זעהט פאָר איבערצוגעבען די דערמאָנטע אונטערנעהמונג צו פערטרעטער, אָבער דערצו מוז מען האָבען אַן׳ערלויבניש פון פינאַנץ-אַמט.

לאָדזער פּ. פּ. ס.

פאַר דער איצטיגער רעגירונג.

(ס) אין זאַל פון שטאָט-ראַט איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון דער לאָדזער אָרגאַניזאַציע פון פּ. פּ. ס.

רעפערירט וועגען דער איצטיגער פּאָליטישער לאַגע האָט דעפּ. זשעמיענצקי.

אויף דער פערזאַמלונג, ווי אויך אין די אָנגענומענע רעזאָלוציעס איז אונטערגעשטראָכען געוואָרען, אַז די לאָדזער פּ. פּ. ס.״שע אָרגאַניזאַציע איז אויף דער זייט פון דער איצטיגער רעגירונג פון מאַרשאַל פּילסודסקי.

אַ גרויסער ציוניסטישער מיטינג אין לאָדז.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער שקל-אַקציע, וואָס פיהרט זיך אין אונזער שטאָט, אָרדענט איין דער פעראייניגטער שקל-קאָמיטעט דינסטאָג דעם 12 אָקטאָבער 8 אַ זייגער אָוועגד אין פילהאַרמאָניע-זאַל אַ גראַנדיעזען שקל-מיטינג, אין וועלכען אויסער בעוואוסטע לאָדזער רעדנער וועט זיך אויך בעטייליגען סיים-דעפּוטאַט יצחק גרינבוים פון וואַרשאַ.

אָווענד-שול פאַר אַרבייטער.

די אָווענד-שול פאַר אַרבייטער, ציגעל-גאַס 26, איינע פון די איינצעלנע קולטור-אינסטיטוציעס אין אונזער שטאָט, וואָס איהר אויפגאַבע, איז צו בעקעמפען דעם אַנ׳אַלפאַבעטיזם צווישען דער יודישער אַרבייטערשאַפט, האָט שוין אָנגעהויבען איהר נאָרמאַלע טעטיגקייט.

די עקזאַמענעס קומען פאָר דינסטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג. די נאָרמאַלע למודים הויבען זיך אָן זונטאָג ד. 10 ד. ח.

איינשרייבען זיך קאָן מען נאָך יעדען טאָג פון 7–9 אינאָווענד אין דער קאַנצעלאַריע פון דער שול.

א „יודישע" זיצונג פון דער לאָדזשער קראַנקען־קאַסע.

מ'זעהט־פאַר א שטורם.

(ס) היינט קומט פאָר אַ פּערוואַלטונגס־זיצונג פון דער לאָדזשער קראַנקען־קאַסע.

אויף דער טאָג־אָרדנונג געפינען זיך צווישען אַנדערע די פראַגען, וועגען אָרו סהענגען דעם רעגולאַמין אויף יודיש און דייטש און וועגען די הוספה־פאָדערונגען, פון 12 פראָצ., וועלכע ס'האָבען אַרויסגעשטעלט די קראַנקען־קאַסע־אָנגעשטעלטע.

די אַלע פאָרשלאַגע טרעפען אָן אויף אַנ'ענערגישער אָפּאָזיציע מצד דער מעהרהייט פון דער קראַנקען־קאַסע־פערוואַלטונג.

נאָך וועגען די „געפּסל'טע" וואַהלען.

קאָמוניקאַט פון מאַגיסטראַט.

(ח) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ידיעה, וועלכע האָט זיך פערשפּרייט, אַז דער העכסטער טריבונאַל האָט באַשלאָסען מבטל־צו־מאַכען די וואַהלען צום לאָדזשער שטאָט־ראַט — האָט זיך דער שטאָט־פּרעזידענט ציגארסקי טעלעגראַפיש פערשטענדיגט מיט'ן אינערן־מיניסטעריום און באַקומען אַנ'ענטפער (אוב, ווי מיר האָבען שוין נעכטען געשריבען), אַז די ידיעה איז א פאַלשע.

דער העכסטער טריבונאַל וועט אין דער פראַגע וועגען דער לאָדזשער שטאָט־פערוואַלטונג ערשט אַרויסטראָגען אַנ'אורטייל דעם 3־טען נאָוועמבער ה. י.

(-) מ'גיט איבער, אַז ווי נאָר די ידיעה וועגען פונאַנדערלאָזען דעם שטאָט־ראַט האָט זיך פערשפּרייט, האָבען די לאָדזשער ראַטמענער (בפרט פון די בירגערליכע ליסטעס) זיך געגעזעגענט איינער מיט אַנ'אַנדערען:

— וואָס איז פּלוצלינג?—

און באמת האָט שוין יעדער איינגאַנצען געהאַט פערגעסען, אַז עפּעס אַ וואַהל־קאַמיסיע האָט אַמאָל געהאַט אַריינגעטראַגען אַנ'אָנקלאַגע געגען די וואַהלען.

די מהומה איז אָבער געווען א פריהצייטיגע. דער שטאָט־ראַט ווערט נאָך נ י ש ט פונאַנדערגעלאָזט...

* *
*

„פעדערײשאן אָף בריטיש־אינדוסטריע"

שיקט דעלעגאַטען קיין לאָדז.

(וו) אין די נאָהנטסטע טעג קומט־אָן קיין לאָדז אַ דעלעגאַציע פון פאָרשטעהער פון ענגלישע אינדוסטריעלער, וועלכע זענען אָרגאַניזירט אין דער „פעדערײשאָן אָף בריטיש אינדוסטריע" אין לאָנדאָן.

די דעלעגאַציע וועט זיך בעקענען מיט'ן צושטאַנד פון דער לאָדזשער אינדוסטריע און האַנדעל.

אין לאָדז וועט די דעלעגאַציע אויפגענומען ווערען דורך די היגע סוחרים־ און פאַבריקאַנטען־קרייזען.

געשאָסען מיט א רעוואָלווער צו דער געליבטער

ווייל זי איז נישט מסכים אויף „פאַרשלאָגען".

(-) אויף ראַקימשינער 33 וואוינט די אַרבייטערין אַננאַ באַרילאַ. צו איהר האָט זיך לעצטענס אָנגעהויבען שדכנ'ען אַ געוויסער קאָסטאַנטין סאַבאָטאַ, וועלכער האָט דוקא געוואָלט, אַז אַננאַ זאָל ווערען זיין „קאָכאַנקע".

עהערנעכטען איז צווישען דעם פאָר'ל ענטשטאַנען אַ סכסוך אויפ'ן גרונד פון געוויסע „פאַרשלאַגען".

סאַבאָטאַ האָט בעת דער נעקרינעריי אַרויסגעכאַפּט אַ רעוואָלווער און 2 מאָל געשאָסען צו זיין געליבטער.

צום גליק האָבען די קוילען נישט געטראָפען, און אַננאַ איז אָפּגעקומען בלויז מיט שרעק.

פּאָליציי האָט אַרעסטירט סאַבאָטאַ'ן.

מיט א מעסער

געוואָלט דערשטעכען א פרוי.

(–) עהערנעכטען אַרום 9 אין אָוונט איז דער וואַך־פּאָליציאַנט אויף פּולנאָצנאַ־גאַס אַלאַרמירט געוואָרען פון אַ שרעקליך געשריי.

ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז אויף דער ערד איז געלעגען אַ פרוי און מורא'דיג געשריגען.

זי האָט בעוויזען צו דערצעהלען, אַז איינער איז זי בעפאַלען מיט אַ מעסער און געוואָלט שטעכען.

דעם אָנפאַלער מיט'ן מעסער אין האַנד איז געלונגען צו כאַפּען ער הייסט מיעטשיסלאַוו לענק (פּולנאָצנאַ 20).

פון געריכט.

סראַנקען־קאַסע־סעקוועסטראַטאָרען.

(אז) אין לאָדזער קרייז־געריכט איז נעכטען פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען די 2 געוועזענע סעקוועסטראַטאָרען פון דער לאָדזער קראַנקען־קאַסע: יאָרדאַן און גאַבריעלסקי.

זיי זענען געווען בעשולדיגט, אַז זיי האָבען אין אַלעקסאַנדער, ביי אַ געוויסען האַנדעלסמאַן אוגנעוויצ'ן דורכגעפיהרט אַ ליציטאַציע און דעם ה' ה' אָנגעמאַכט הזיקות אויף 1,500 זלאָטעס.

דאָס געריכט האָט ביידע סעקוועסטראַטאָרען בעפרייט און די ציוויל־תבועה — אָפּגעוואָרפען.

וואַסאַ פריהאָדאַ

קומט קיין לאָדז.

(*) דעם 6 אָקטאָבער טרעט אויף אין פילהאַרמאָניע דער וועלט־בערימטער פידעל־ווירטואָז וואַסאַ פריהאָדאַ, די קאָנצערטען פון וואַסאַ־פריהאָדאַ קומען שטענדיג פאָר ביי אויספערקויפטע זאַלען און האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג, אויך צו דעם מיטוואָכדיגען קאָנצערט ווערען די בילעטען זעהר שנעל פערקויפט.

דאָלאַר־קורס.

זייט די לעצטע טעג האָט זיך דער דאָלאַר־קורס געהאַלטען ביי 9,04–9,05. נעכטען האָט ער זיך צוריקגעשטעלט 901 אין צאָהלען און 102 — אין מאָדערן.

„באַנק פּאָלסקי" האָט געדעקט דעם פולען געברויך.

נעפאַהר פון א בעקער־שטרייק.

(פּ) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון די בעקער־אַרבייטער, עס איז בעשלאָסען געוואָרען צו פאָדערען ביי די בעלי־בתים דרייסיג פּראָצענט הוספה און אָפּהיטען די אַרבייט־בעדינגונגען. אויב די דאָזיגע פאָדערונגען וועלען נישט נאָכגעגעבען ווערען, וועט ערקלעהרט ווערען אַ שטרייק פון די בעקער־אַרבייטער.

ווי מיר דערוויסען זיך, וועט וועגען דער דאָזיגער פראַגע אין די נאָהנטסטע טעג פאָרקומען אַ קאָנפערענץ ביים אַרבייטס־אינספעקטאָר וואָיטקעוויטש.

לאָדזער סוחר'טום

צופרידען מיט'ן נייעם פינאַנץ־מיניסטער.

(ס) ווי מ'גיט־איבער, האָט אין די קרייזען פון לאָדזער סוחר'טום אַרויסגערופען צופרידענקייט, דער פאַקט, וואָס אַלס פינאַנץ מיניסטער איז בעשטימט־געוואָרען ה' טשעכאָוויטש.

אין די סוחרים־און אינדוסטריע־קרייזען קען מען דעם ה' טשעכאָוויטש, אַלס סאָלידען און אויפריכטיגען פּאָליטיקער, וועמען ס'זענען נאָהענט די נויטען און בעדערפענישען פון דער אינדוסטריע און האַנדעל.

צוג ארויף אויף א פוהר'ל.

א פייער שווער פערוואונדעט.

(-) עהערנעכטען אַרום 10 אין אָוונט איז צווישען גאַלקובעק און לאָדז אַ צוג אָנגעפאָהרען אויף אַ פּאָ־צריש פוהר'ל.

די זאַך אַזוי געשעהען:

פון דאָרף בעדאָן איז געפאָהרען מיט זיין פוהר'ל דער פויער מיעטשיסלאַוו קולעשאַ. צוקומענדיג צום שלאַבאַן, האָט קולעשאַ געזעהען, אַז דער וועג איז נישט פערשטעלט, ד. ה., אַז מ'קען פאָהרען. און ווען קולעשאַ האָט זיך בעלאָזט פאָהרען אַריבער דער ליניע, איז אָנגעקומען אַ פּאַסאַזשיר־צוג פון גאַלקובעק קיין לאָדז און באַלד איז דאָס וועגעלע צושמעטערט־געוואָרען, דאָס פערד איז אַנטלאָפען און קולעשאַ אַליין — איז אַריינגעפאַלען אין אַ גרוב, וואו ער איז געבליבען ליגען אין אַ בעוואוסטלאָזען צושטאַנד.

אַ שווער־פערוואונדעטען האָט מען קולעשאַ'ן אַריינגענומען אין צוג און מ'האָט איהם אָפּגעפיהרט קיין לאָדז אין שפּיטאָל.

דער דראָזשניק, וועלכער האָט אָפּענגעלאָזט דעם שלאַבאַן — איז אַרעסטירט.

חיעניאחא דלוגאָשעווסקי'ס

פערלעזונג אין לאָדז.

(–) דאָנערשטאָג דעם 7־טען אָקטאָבער קומט פאָר אין זאַל פון פילהאַרמאָניע אַ פערלעזונג פון דעם בעקאַנטען פערלעגענט וויענעאַווע־דלוגאָשעווסקי א. ד. ט. „סיים און סענאַט".

די דאָזיגע אַקטועלע פערלעזונג האָט אַרויסגערופען אַ זעלבסטפערשטענדליכען אינטערעס.

גרויסער פּראָצעס אין קאַליש.

(–) שבת האָט זיך אין קאַלישער קרייז־געריכט אָנגעהויבען דער פּראָצעס געגען די אָנטיילנעהמער אין די בלוטיגע אונרוהען אין קאַליש, וועלכע זענען פאָרגעקומען אין פעברואַר ה. י. אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק זיצען 60 פערזאָן.

דער פּראָצעס וועט דויערן 10 טעג.

שטרייק אין טורעק.

אין טורעק איז אויסגעבראָכען אַ סכסוך צווישען די האַנד־וועבער־כאַלופּניקעס און די אַרבייטסגעבער.

צוליב דעם, וואָס ס'איז נישט געקומען צו קיין הסכם, איז אויסגעבראָכען אַ שטרייק.

„חשמונאי" (לאָדז)—„סאָקאָל" (זדונסקאַ־וואָלאַ) 1:2

זדונסקאַוואָלאַ, 4 אַ זעהר שעהנעם נצחון האָט דאָ ערצילט די לאָדזער „חשמונאי" שלאָגענדיג די שטאַרקסטע היגע פוטבאָל־מאַנשאַפט „סאָקאָל" אין פערהעלטניש 1:2 ביידע טויערן פאַר דער יודישער מאַנשאַפט האָט ערצילט קאָפּלעוויטש

ס'איז כדאַי צו בעמערקען, אַז „חשמונאי" איז די ערשטע יודישע מאַנשאַפט וועלכע האָט בעזיגט „סאָקאָל".

די רפואה פאַר האָפנונגס־לאָזער ליבע.

דער ליגען, וואָס דאַרף אויסהיילען פערליבטע.

אונז דאַכט זיך, אַז דאָס בעסטע און ישנעלסטע מיטעל, וואָס דאַרף ווירקען אויסצוקורירען פערליבטע, איז דער ליגען. אַזוי גיך ווי אַ פערליבטער, אָדער פערליבטע, דערוויסט זיך, אַז די געליבטע, אָדער דער געליבטער, האָט אָפּגענאַרט, און מיאוס אָפּגענאַרט, דאַרף דאָס אָפּקילען די פייערדיגסטע ליבע. אפשר טיף אין האַרצען טליעט נאָך דאָס געפיל, דאָס האַרץ קאָן אַזוי גיך נישט אַרויסלאָזען פון זין דעם געליבטען, אָבער דער פערנינפטיגער מענש ווייסט, אַז אַ ליגנער דאַרף אויסגעמיטען ווערען. ווער שמועסט נאָך, ווען די רייד איז פון אַ געפעהרליכען ליגנער; אַזאַ, וואָס קאָן מיט זיין ליגען פערפיהרען און רואינירען אַ מענשענ'ס לעבען. אַזעלכער איז אוודאי געפעהרליך און מען דאַרף איהם אויסמיידען. דער אַנדערער, וואָס ווערט אָפּגענאַרט, מוז ווירקען אויף זיך און בעהערשען די געפיהלען פון ליבע.

איז עס אָבער נישט אַלעמאָל אַזוי דער פאַל.

פאַר אונז ליגט אַ בריף פון אַ קלוגער און פערשטענדיגער מיידעל, עלענאָר. זי איז – שרייבט זי – בעלעזען און האָט געענדיגט אַ הויכשול. בעקלאָגט זי זיך אויף אַ יונגענמאַן, וועלכער האָט זי מיאוס אָפּגענאַרט. ער איז אַ שטיק צייט אַרומגעגאַנגען מיט איהר, האָט שוין אַפילו מיט איהר גערעדט וועגען חתונה, כאָטש קיין אָפענעם אָנבאָט האָט ער נישט געמאַכט, און פּלוצים האָט זי זיך דערוואוסט, אַז ער האָט אַ ווייב מיט אַ קינד.

עלענאָר ווייסט, אַז דער יונגערמאַן האָט זי געוואָלט פערפיהרען. ער וואָלט איהר לעבען געוואָלט צעבראָכען און רואינירט. אין דערזעלבער צייט פרעגט זי פונדעסטוועגען אַנ'עצה: „וואָס זאָל איך אַצינד טון? איך האָב דעם יונגענמאַן שוין אָנגעהויבען ליב צו האָבען".

וואונדערען מיר זיך, פאַרוואָס זאָל אַ קלוגע און אינטעליגענטע מיידעל פרעגען אַזאַ נאַרישע פראַגע. זי אַליין דאַרף קאָנען אַצינד האַנדלען אָהן וועלכע עצות פון אַ דריטער פערזאָן. עס איז דאָך נישט גלאַט אַ ליגען, וואָס ער האָט איהר געזאָגט. ער איז דאָך נישט קיין אונשולדיגער ליגנער, וועמענס ליגענס קאָנען קיינעם נישט שאַדען — כאָטש אַפילו פאַר אַזאַ ליגנער וואָלטען מיר אפשר געראָטען דער מיידעל צו היטען זיך.

מיט עלענאָר, אָבער, אין איהר בריף, רעדט נישט בלויז פון דעם ליגען פון איהר געליבטען. זי שרייבט שוין מיט אַ לשון רבים וועגען אַלע מענער, וואָס זענען ביי איהר אַצינד פערדעכטיגט פאַר ליגנער. דערמיט וויל זי פערלייכטערען דעם חטא פון איהר געליבטען. אַז אַלע זענען אַזוי, דאַרף ער דאָך נישט זיין קיין אויסנאַם.

דער בייזוויליגער ליגען, וואָס האָט שיער נישט פערקריפּעלט און פערבלאָטיגט איהר גאַנץ לעבען, האָט, הייסט עס, נישט געמאַכט קיין גענוג שטאַרקען איינדרוק אויף איהר. זי איז אַצינד צעשראָקען, זי קאָן זיך שוין קיין רעכנונג נישט אָפּגעבען און איז גרייט אַלע מענער צו פערדעכטיגען פאַר ליגנער. ער איז, דערום, נישט בעסער און נישט ערגער פון אַלע אַנדערע מענער. מיר זענען זיכער, אַז זי וועט זיך שפּעטער אויסניכטערען און וועט איינזעהן איהר טעות. נישט אַלע מענער זענען ליגנערס, און קיינער איז נישט פעראַנטוואָרטליך פאַר די מעשים פון דעם יונגענמאַן, איהר געליבטען.

עס זענען פעראַן ליגנערס צווישען פרויען אויך. פונדעסטוועגען וועט בלויז אַ נאַר בעהויפּטען, אַז אַלע פרויען זענען ליגנערס. אויף דער הייסער מינוט האָט זיך די אָפּגענאַרטע עלענאָר פערגעסען און מיינט, אַז אַלע מענער דאַרפען זיין פעראַנטוואָרטליך פאַר די ליגענס פון איהר געליבטען, אָדער אַז אַלע מענער זענען נישט בעסער פון איהם.

אַזוי צי אַנדערש, עלענאָר פיהלט דעם פערברעך פון דעם יונגענמאַן. וואָס־זשע פאַר אַנ'עצה וויל זי פון אונז?

און ווי וואָלט געווען, אַז מיר זאָלען אויך דענקען, אַז אַלע מענער זענען שלעכטע און ליגנערס און מיר זאָלען ראָטען, אַז זי זאָל מוחל־זיין דעם יונגענמאַן, אַז זי זאָל פערגעסען, אַז ער האָט אַ ווייב מיט אַ קינד, און זי זאָל ווייטער געהן און פערברענגען מיט איהם? וואָלט זי עס דען געפאָלגט? און צי וואָלט זי דען געקאָנט אויף איין רגע פערגעסען. וואָס איהר ערוואַרט, ווען זי זאָל נישט איבעררייסען אַלע פערבינדונגען מיט דעם דאָזיגען מאַן?

עס איז נישטאָ קיין גרעסערער פערברעכען קעגען אַ פרוי, ווי ווען אַ מאַן פרובט אויף אַזאַ אופן, ווי דאָס האָט געטון דער געליבטער פון עלענאָר, צו געווינען איהר האַרץ.

עס זענען דאָ פערהייראַטע מענער וואָס געהען אַרום מיט פרעמדע פרויען, און פלאַנען אפשר אויך וועגען הייראַט.

מיר האָבען זיך אונזער מיינונג וועגען אַזעלכע פאַר־פאַלקען. מיר גלויבען, אַז עס זענען דאָ זעהר ווייניג מענער און פרויען צווישען לעצטער, וואָס זאָלען סימפּאַטיזירען מיט אַזעלכע מענער; אָבער די מענער זענען פאָרט נישט אַזוי צום פערדאַמען, ווי ווען דער יונגערמאַן, וועלכער איז געקומען און דורך ליגענס געוואונען דאָס האַרץ פון אַ יונגער מיידעל. ער וואָלט איהר בעדאַרפט דערצעהלען דעם אמת, אַז אויף איהם וואַרט ערגיץ אין אַ שטאָט אַ פרוי מיט אַ קינד, און אויב זי, עלענאָר, וואָלט געווען בעשטאַנען אַרומצוגעהן מיט איהם, כאָטש ער איז שוין אַ פאָטער פון אַ קינד, וואָלט עס געווען ביידענס שולד און ביידענס פערברעך. זי וואָלט דאַן געווען נישט בעסער פון איהם. ביידע וואָלטען געשפּילט אַנ'אָפענע קאָרט.

עלענאָר דאַרף זיך נאָר פאָרשטעלען אויף איין מינוט, וואָס וואָלט געווען, ווען זי זאָל זיך נישט געווען דערוויסען איצט וועגען די ליגענס פון איהר געליבטען? וואָס וואָלט געווען, ווען זי דערוויסט זיך דאָס ערשט מיט אַ יאָהר אָדער מיט אַ פּאָר יאָהר שפּעטער, ווען זי איז שוין פערהייראַט מיט איהם און האָט שוין פון איהם אַ קינד?

מעהר פון אַלעמען האָט דאָך דער יונגערמאַן, דער ליגנער, געוואוסט, אַז די הייראַט מיט אַ צווייטער פרוי מיינט שאַנד און קרענקונג און פאַר איהם אַליין אייביגע מאַטערניש, אפשר אויך געפענגניש.

צי קאָן דאָ זיין אַ רייד וועגען געבען עצות?

מיר פרובען זיך פערקלערען אויף אַלע עצות, וואָס עלענאָר קאָן פון עמיצען ערוואַרטען, און מיר געפינען נישט קיין איינע פון זיי, וואָס זאָל זיין עפּיס אַנדערש, ווי נאָר צו אַנטלויפען און אויסמיידען דעם מענשען, וואָס האָט זי שיער נישט פערפירט אין אַנ'אומגליק. זי זאָל פערגעסען און אונטערדריקען איהרע געפיהלען, וואָס זי האָט פאַר דעם דאָזיגען מענשען, וואָס האָט געגראָבען אַ גרוב פון איהרטוועגען.

(נ. י. סאַג)

אַ געזונטע יודישע פרוי פון לענטשיץ

פערשפאַרט אויף 2 חדשים אין אַ משוגעים-הויז אין בערלין.

אַ סענסאַציאָנעלע ליידענס-געשיכטע פון אַ יודישע-פרוי, וועלכע איז געפאָהרען צו איהר מאַן קיין אמעריקא.

אין לענטשיץ האָט געוואוינט דער 32-יעהריגער הערשעל גאָלדשטיין מיט זיין פרוי און 4 חדשים'דיג קינד. גאָלדשטיין'ס געשעפטען זענען נישט געגאַנגען ווי אַמבעסטען און ער האָט זיך דעריבער בעמיהט, אַז זיין ברודער סעם, וועלכער געפינט זיך אין אַמעריקאַ און איז אגב זעהר רייך זאָל איהם מיט זיין פרוי און קינד אַראָפנעהמען קיין אַמעריקאַ, דאָס האָט געדויערט אַ לענגערע צייט און ענדליך איז סעם גאָלדשטיין אין אַמעריקאַ געלונגען צו בעקומען פאַר זיין ברודער און שוועגערין די נויטיגע פאַפירען, אַז זיי זאָלען קענען קומען קיין אַמעריקאַ. ער האָט אויך אַ הערנעשיקט געוויג געלד אויף די רייזע-הוצאות און געפאָדערט, אַז זיין ברודער זאָל תיכף קומען. הערשעל גאָלדשטיין האָט אָפגערעדט מיט זיין פרוי, אַז קודם כל וועט ער אַליין פאָהרען, די פרוי זאָל דערווייל דאָ פערקויפען די זאַכען און אַלץ, וואָס זי וועט געפונען פאַר נויטיג און ווען ער וועט זיך האָבען נאָר עטוואָס איינגעאָרדענט אין אַמעריקאַ זאָל די פרוי מיט'ן קינד קענען גלייך אַרויספאָהרען.

אַזוי איז טאַקי געווען. הערשעל גאָלדשטיין איז גלייך אוועקגעפאָהרען און בשלום געקומען קיין אַמעריקאַ. מיט דער הילף פון זיין רייכען ברודער האָט ער גלייך בעקומען בעשעפטיגונג, זיך געדונגען אַ דירה און געלד געשריבען אַ היים קיין לענטשיץ, אַז די פרוי מיט'ן קינד זאָלען אַרויספאָהרען. דערביי האָט הערשעל געשריבען זיין פרוי אַלץ גענוי, ווי זי האָט איינצושטייגען, ווי איבערנעכטיגען, ווי איבערצוזעצען זיך א.א.וו. הערשעל האָט געוואָלט, אַז זיין פרוי זאָל זיין גענוי אינפאָרמירט וועגען דער רייזע, כדי זי זאָל נישט דאַרפען אַריינפאַלען צו די פערשידענע אַפעריסטען און שאַנטאַזשיסטען, וואָס לויערן אויף די אָרימע גראָשענס פון די גאַליציע עמיגראַנטען.

פרוי גאָלדשטיין האָט דאָס אַלץ גענומען אין אַכט, זיך אָפגעזעגענט מיט איהר ברודער חיים ווינער, וועלכער וואוינט נאָך איצט אין לענטשיץ און אוועקגעפאָהרען צו איהר מאַן קיין אַמעריקאַ. לויט דעם פּלאַן, וואָס איהר מאַן האָט איהר געשריבען, האָט פרוי גאָלדשטיין געדאַרפט פאָהרען ביז בערלין, דאָרט איבערנעכטיגען (זי האָט געהאַט אויפגעשריבען אַן'אַדרעס, וואו איבערצונעכטיגען), פון בערלין פאָהרען קיין האַמבורג און אין האַמבורג אויפזיצען אויף דער שיף.

מאַכט זיך אַ מעשה, אַז אין זעלבען וואַגאָן, וואו פרוי גאָלדשטיין איז געפאָהרען קיין בערלין, איז אויך געזעסען אַ יודישער יונגערמאַן מיט אַ פרוי, זיי האָבען פערפיהרט אַ שמועס מיט פרוי גאָלדשטיין, געפרעגט זי, וואוהין זי פאָהרט מיט'ן קינד א.א.וו. פרוי גאָלדשטיין האָט דערצעהלט, אַז זי פאָהרט צו איהר מאַן קיין אַמעריקאַ און אַז איצט פאָהרט זי נאָר ביז בערלין.

ווען דער צוג איז אָנגעקומען קיין בערלין האָט דער יונגערמאַן פאָרגע-לעגט דער פרוי ג., אַז זי זאָל געהען מיט איהם און זיין פרוי איבערנעכטיגען מיט'ן קינד ביז צום האַמבורגער צוג. פרוי ג. האָט אָבער געדענקט די וואָר-נונגען פון איהר מאַן, אַז זי זאָל זיך אין וועג מיט קיינעם נישט אַריינלאָזען אין קיין שום געשעפט און האָט קאַטע-גאָריש אָפגעזאָגט צו געהען מיט די אומבעקאַנטע איבערנעכטיגען. פרוי ג. האָט געהאַט אַן'אַדרעס פון איהר מאַן וואו איבערצונעכטיגען און דאָרט האָט זי געוואָלט געהען, עס האָבען נישט געהאָלפען קיין שום איינרעדעניש פון דעם אומבעקאַנטען פּאָרפאָלק — פרוי ג. האָט נישט געוואָלט געהען.

דעמאָלט האָבען זיך די אַפעריסטען גענומען אויף אַן'אַנדער מיטעל: זייענדיג אויף אַלעקסאַנדער-פּלאַץ אין בערלין איז דער יונגערמאַן צוגעלאָפען צו דער פרוי, איהר מיט געוואַלד אַרויס-געריסען דעם האַנדבייטעל, אין וועלכען עס האָט זיך געפונען דאָס ביסעל געלד, דער פּאַס און אַלע פּאַפּירען. דער אַנ-פאַלער האָט דעם בייטעל איבערגעגע-בען זיין בעגלייטערין, וועלכע איז גלייך נעלם געוואָרען, אויך דער אַנפאַלער האָט געוואָלט אַנטלויפען, אָבער פרוי ג. האָט איהם אָנגעכאַפּט פאַר'ן האַנד און אָנגעהויבען צו שרייען הויך אויפ'ן קול, דער אַנפאַלער האָט געזעהען, אַז ס'איז שלעכט, איז ער געפאַלען אויף אַ אָריגינעלע המצאה. ער האָט אָנגע-הויבען פון דער פרוי אַראָפּצורייסען דעם הוט פון קאָפּ און צו שניטען איהר מיט אַ מעסער די קליידער.

בינו לבינו איז אויף די געשרייען פון דער פרוי ג. צוזאַמענגעלאָפען אַ גרויסער עולם און ס'איז אויך אָנגעקו-מען פּאָליציי, וועלכע האָט די פרוי מיט'ן קינד אויפ'ן האַנד און דעם יונ-גענמאַן אוועקגעפיהרט אין פּאָליציי-רעוויר. די פרוי ג. איז געפאַלען אין חלשות פאַר אויפרעגונג און דער אַפע-ריסט האָט דערווייל דערצעהלט אין פּאָליציי-רעוויר, אַז די פרוי איז זיין'ס אַ שוועסטער, אַ משוגענע. זי האָט איהם אונפערהאָפט בעגעגענט אויפ'ן אַלעקסאַנדער-פּלאַץ, האָט זי זיך צורי-סען די קליידער, געריסען די האָר און געמאַכט אוואַנטורעס.

דער אַפעריסט האָט דערביי געוויזען אַן'אויסוויז פון אַ דייטשען בירגער אין מינכען.

ווען די פרוי איז צוריקגעקומען צום בעוואוסטזיין האָט די פּאָליציי שוין גע-האַט צוגענומען ביי איהר דאָס קינד און איבערגעשיקט אין אַ „זייגלינגס-היים" און אין פּאָליציי-רעוויר איז בע-שלאָסען געוואָרען, אַז די פרוי זאָל אָפּ-געשיקט ווערען אין אַ משוגעים-הויז. די פרוי ג. האָט אַפּסאָלוט נישט געוואוסט וואָס דאָ קומט פאָר, דייטש רעדען האָט זי אויך שוואַך געקענט, דער אַפעריסט איז געשטאַנען נעבען דער פרוי ג. זי בערוהיגט, צו איהר גערעדט און נישט דערלאָזט, אַז זי זאָל רעדען מיט דער פּאָליציי. ס'האָט נישט לאַנג געדויערט און ס'איז אָנגעקומען אַ קאַרעטע, וועל-כע האָט די פרוי ג. אוועקגעפיהרט אין אַ משוגעים-הויז הינטער בערלין. פרוי ג. האָט אָנגעהויבען צו פּראָטעס-טירען, וויינען און שרייען, אָבער וואָס מעהר זי האָט געשריגען, אַלץ מעהר איז די פּאָליציי געווען איבערצייגט, אַז פרוי ג. איז ווירקליך משוגע.

בעת פרוי ג. איז אַרויסגעפאָהרען פון לענטשיץ האָט זי טעלעגראַפירט צו איהר מאַן. ס'איז אָבער אַוועק אַ חודש און צוויי און פרוי ג. איז נישט אָנגע-קומען קיין אַמעריקאַ. הערשעל גאָלד-שטיין האָט אָפּגעוואַרט ביי יעדע שיף, אָבער איין קול ואין עונה. הערשעל גאָלד-שטיין מיט זיין ברודער סעם זענען גע-וואָרען שטאַרק אונרוהיג און דעפּע-שירט קיין לענטשיץ צו חיים ווינער וואו די פרוי ג. איז.

ה' ווינער איז אויך שוין געווען אונ-רוהיג צוליב דעם, וואָס ער האָט נאָך נישט בעקומען קיין שום ידיעה וועגען זיין אוועקגעפאָהרענע שוועסטער. בע-קומענדיג די דעפּעשע פון אַמעריקאַ האָט ער פערשטאַנען, אַז מיט זיין שוועסטער האָט פּאַסירט אַן'אומגליק, אָבער ער האָט זיך גאָרנישט געקענט העלפען.

פרוי ג. איז אָפּגעזעסען אין בערלינער משוגעים-הויז העכער 8 וואָכען און נישט געהאַט פאַר וועמען איהר אומ-גליק צו דערצעהלען. זי איז שיער נישט משוגע געוואָרען פון דעם בלויזען טראַכ-טען וועגען איהר קינד און וועגען דעם ווי אַזוי זי וועט זיך פון דעם משוגעים-הויז אַרויסבעקומען. ערשט נאָך 2 חדשים איז אין דעמזעלבען משוגעים-הויז פאָר-געקומען אַן'אינספּעקציע. פרוי ג. האָט פאַר די מיטגלידער פון דער אינספּעק-ציע דערצעהלט איהר אומגליק, מיינער האָט אָבער די דאָזיגע ערצעהלונג נישט גענומען ערנסט, ווייזענדיג אַז דאָס דערצעהלט אַ „משוגענע".

פרוי ג. האָט געזעהען, אַז מ'גלויבט איהר נישט און זי האָט דעריבער גע-בעטען, אַז מ'זאָל איהר ערלויבען אוועקצושרייבען אַ בריף צו איהר ברו-דער קיין לענטשיץ. אַזוי ווי דער בריף איז געווען געשריבען אויף יודיש און קיינער פון דער שפּיטאָל-פערוואַלטונג האָט נישט פערשטאַנען, איז דער בריף פערשטעהט זיך, נישט אוועקגעשיקט געוואָרען.

פרוי ג. האָט אָבער אָנגעהויבען יע-דען טאָג ענערגישער צו פאָדערן, אַז מ'זאָל איהר גלויבען און זי אַרויסלאָזען אויף דער פריי. דער דאָקטאָר פון שפּי-טאָל איז דעריבער אוועק אין דער יו-דישער געמיינדע אין בערלין און אי-בערגעגעבען דעם בריף פון פרוי ג. איבערצולייענען. די יודישע געמיינדע אדורכלייענדיג דעם בריף, האָט גלייך דעלעגירט אַ בעאַמטען אין שפּיטאָל, וועלכער האָט זיך גענוי אדורכגעשמו-עסט מיט דער „משוגענער" פרוי ג. אַלס רעזולטאַט פון דעם דאָזיגען גע-שפּרעך האָט די בערלינער יודישע גע-מיינדע אוועקגעשיקט אַ בריף צום לענטשיצער רב און איהם מיטגעטיילט וועגען וואָס עס האַנדעלט זיך און דערביי צוגעגעבען, אַז אויב אין לענ-טשיק געפינט זיך אַ יוד מיט'ן נאָמען חיים ווינער, וועמענס שוועסטער איז מיט 2 חדשים צוריק אוועקגעפאָהרען קיין אַמעריקאַ — זאָל ער תיכף קומען קיין בערלין

דער לענטשיצער רב, בעקומענדיג דעם בריף, האָט גלייך אוועקגעשיקט חיים ווינער'ן קיין בערלין, וואו דער לעצטער האָט מיט דער הילף פון דער יודישער געמיינדע בעזוכט זיין שוועס-טער אין משוגעים-הויז.

די בערלינער פּאָליציי האָט זיך דער-ווייל גאַכגעפרעגט אין מינכען אויב דאָרט וואוינט איינער מיט אַ נאָמען, וועלכען דער אַפעריסט האָט בשעת'ן אויסגעגעבען. ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט אַז לא היה ולא נברא.

פרוי ג. איז אַרויסגעלאָזען געוואָרען פון משוגעים-הויז און דאָ האָט זיך אָנ-געהויבען אַ נייע צרה. מ'האָט בשום אופן נישט געקענט געפינען אין וועל-כען „פינדעל-היים" עס איז אוועקגעגע-בען געוואָרען דאָס קינד פון פרוי ג. אַ דאַנק דער בערלינער יודישער גע-מיינדע, איז געלונגען נאָך צוויי וואָכען זוכען צו געפינען דאָס קינד און ס'איז איבערגעגעבען געוואָרען אין די הענד פון פרוי ג.

ה' חיים ווינער האָט דערווייל מיט-געטיילט זיין שוואָגער אין אַמעריקאַ, וואָס ס'האָט פּאַסירט און אַז די פרוי ג. איז געבליבען אין בערלין אָהן געלד און די הויפּטזאַך אָהן אַלע פּאַפּירען.

דער אַפעריסט זעהט אויס האָט גע-האַט „געוויסע" - ביטען אויף זיין אַכזריות'דיגען טאַט און געפונענדיג אין דעם בייטעל פון פרוי ג. די אַמעריקאַ-נער אַדרעס פון איהר מאַן, האָט נאָר אַרויסגענומען דאָס געלד און אַלע פּאַ-פּירען אוועקגעשיקט קיין אַמעריקאַ, צו-לעגענדיג אַ בריף, אַז די פרוי ג. גע-פינט זיך אַ גאַנץ נאָרמאַלע אין אַ בער-לינער משוגעים-הויז. פון דעם בריף פון חיים ווינער האָבען די ברידער גאָלדשטיין אין אַמעריקאַ. שוין פער-שטאַנען, וואָס פאַר אַן'אומגליק דאָ איז פאָרגעקומען. זיי האָבען איבערגעשיקט די פּאַפּירען מיט געלד קיין בערלין און פרוי ג. איז מיט'ן קינד בשלום אוועקגעפאָהרען קיין אַמעריקאַ.

דער רייכער אַמעריקאַנער סעם גאָלד-שטיין האָט אָבער בעשלאָסען דעם ענין נישט אָפּצולאָזען. ער האָט אַלץ איבער-געגעבען אַן'אַמעריקאַנער אַנגעזעהענעם אַדוואָקאַט, אַז ער זאָל פערקלאָגען די פערוואַלטונג און דאָקטוירים פון דעם בערלינער משוגעים-שפּיטאָל פאַר האַלטען אַ געזונדטען מענש צוויי חדשים צווישען משוגעים.

דער אַמעריקאַנער אַדוואָקאַט האָט פון זייט פאָריגע וואָך זיך געווענדעט צו איינעם פון די אָנגעזעהענסטע אַד-וואָקאַטען אין לאָדז, אַז ער זאָל דאָ אויפ'ן אָרט אויסהערען עדות און זאַמ-לען פרטים פון דער סענסאַציאָנעלער געשיכטע און איהם פערגעלעגט, אַז זיי זאָלען בשותפות פיהרען דעם פּראָ-צעס געגען די שפּיטאָל-פערוואַלטונג אין בערלין. דער לאָדזער אַדוואָקאַט האָט דעם פאָרשלאָג אָנגענומען.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעס פאָלקסבלאַט" אַנטוואָרטען אויף יורידישע אָנפרעגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

מען דערלאַנגט אַן'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן פון דער ראַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגע-געבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן קאָן קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 5. אָקטאָבער 1926.

2168 אַ שט. לעזער פון זגערזש.
די רעגיסטראַציע פון די געלד-פּרע-טענציעס צו דער רוסישער מלוכה — איז פאָרלויפיג נישט נוגע די שפּאָר-קאַסע-ביכלעך.

2169. אַ לעזער פון נאָרומאָוויטש.
די אַמנעסטיע פון 8. פעברואַר 1918 איז געווען חל אויך אויף פּאָליטישע און גוזעלשאַפטליכע פערברעכענס.

2170. פ. פון ראַדאָגאָשטש.
בלויז דערפאַר, וואָס דער פּערזאָן איז דער אַפּיטרופּוס פון מיידעל איז נאָך נישט פערבאָטען איהם מיט איהר חתונה צו האָבען. מען קאָן איהם נאָר דער-פאַר בעשטראָפען ווען ער האָט אויס-געאיבט אויף איהר אַ דרוק אַלס אַפּיטרופּוס און זי דערצו געצוואונגען און דאָס אויך נאָר דעמאָלט, ווען זי איז נאָך נישט אַלט געווען 21 יאָהר.

2171. אב. ב-וויטש.
אויב דער מלוה האָט אַ וועקסעל קאָן ער בעקומען אַ זאַבעזפּיעטשעניע, ווילט איהר אָבער, אַז דער אַרעסט אויף דער סחורה זאָל אַראָפּגענומען ווערען מוזט איהר זיך שאַפען אַ פּערזאָן, וואָס זאָל מיט זיין פערמעגען גאַראַנטירען פאַר דעם חוב.

2172. אַ שט. לעזער פון זאַכאָדגיאַ.
איהר דאַרפט דערלאַנגען אַ בקשה אין אורזש. ראָזיעמטשי, אין וועלכען איהר דאַרפט מיטיילען די נייע אַדרעס פון עדות און גלייכצייטיג בעטען, אַז מען זאָל איהם אויסהערען אין וואַרשאַ. דער אורזשאַנד ראָזיעמטשי קאָן אָבער אויך פערלאַנגען, אַז דער אַרויסגערו-פענער עדות זאָל זיך אומבאַדינגט שטעלען אויף דער געריכטס-פערהאַנדלונג. אין געגענפאַל קאָן ווערען בעשלאָסען פעסטצושטעלען דאָס גרונד דירה-געלד דורך אַ קאָמיסיע.

2173. א. שלאָמאָוויטש.
אויב עס רעגענט אייך אריין דורך די וואַנד דאַרפט איהר זיך ווענדען אין דער אינספּעקציע מיעשקאַניאָווע מיט אַן'אָנקלאַגע אויפ'ן הויזוויר. וועגען דעם ווי אַזוי איהר זאָלט ווייטער האַנ-דלען, דאַרפט איהר זיך פּערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט.

2174. פרוש.
איהר קאָנט דרייסט צוציהען דעם בעטרעפענדען פּערזאָן צו געריכטליכע פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר פערשפּרייטען קלאַנגען וועגען אייער אומפעהיגקייט צו פערנעהמען זיך מיט מעדיציניש פּראַקטיק. עס איז נישט נויטיג אויפצו-ווייזען, אַז די דערמאָנטע קלאַנגען האָ-בען אייך געברענגט מאַטעריעלען שאָ-דען. איהר דאַרפט נאָר קאָנען בעווי-זען, אַז דער דאָזיגער פּערזאָן האָט פערשפּרייט אַזעלכע קלאַנגען.

2175. אַ לעזער פון בענעדיקטאַ-גאַס.
מיר ראָטען אייך נישט אָפּצוזאָגען זיך פון דער בירגערשאַפט. איהר האָט געוויסע שאַנסען אַזוי אויך צו בעקומען אַן'אויסלענדישען פּאַס.

2176. ל. ק. פון פעטריקאָווער 17.
איהר דאַרפט זיך ווענדען מיט אַ בקשה אין דער פ.ק.או. צו דער בקשה דאַרפט איהר בייליגען די בעשטעטיגונג פון די הויך-שול אין פראַנקרייך און זיך בערופען אויפ'ן פּונקט f אַרט. 553 פון די אויספיהר-פעראָרדנונג צום אויס-טאָוו וועגען אַלגעמיינעם פליכט פון מיליטער-דינסט.

(punkt f. art. 553 rosp. wykon. do ustawy z dnia 23 maja 1924 o pow. obowiązku sł. wojskowej (Dz.U. R. P. Nr. 61 poz. 609).

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:
מ. בראַדערואַהן, ל. בראַנט, ה. י. ברוסטאַוסקי, ב. ווינגער
פעראַנטוואָרטל. רעד.: ה. הויפמאַן.
אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט", פּראָדוקציר-קאָאָפּעראַטיוו-מיט פאַר-האַפטונג.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אונערלוכע קראַנקהייטען. ספּעצ. לונגען און האַרץ-קראַנקהייטען בעשטראַלונגען מיט קונסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג.
13

די ליבעס פון אַ קייזערין

היסטאָרישער ראָמאַן פון לעבען אין רוסישען קייזערליכען הויף.

פון ל. זאַכער מאַזאָך.

I.

דער אייז-פּאַלאַץ.

אין יאָהר 1739 איז דער ווינטער אין רוסלאַנד געווען אַנ׳אומגעוועהנליך שטאַרקער, אפילו פאַר יענעם לאַנד. פייגעלאַך זענען געפאַלען פון דער לופטען, און כמעט טאָג-טעגליך האָט מען אויף די גאַסען פון פעטערבורג געפונען מענשען מיט אָפּגעפרוירענע הענד און פיס.

איז אין דאָזיגען ווינטער איינגעפאַלען דעם הערצאָג בירען, דעם געליבטען פון דער רוסישער קייזערין אַננאַ, אַ משונה׳דיגער געדאַנק: אויפצובויען אַ פּאַלאַץ פון אייז אויפ׳ן טייך נעוואַ.

און ער האָט געלאָזט בויען אויף דער שימערירענדיגער נעוואַ אַנ׳אייז-פּאַלאַץ, וואָס האָט געזאָלט זיין אַ וואונדער, ווי אין די מעשיות פון טויזענד און איין נאַכט. אָבער אינמיטען בויען האָט דער אייז אויף דער נעוואַ די משא נישט אויסגעהאַלטען, און דער נאָך נישט פערענדיגטער פּאַלאַץ איז אין טייך איינגעזונקען געוואָרען.

איז דער הערצאָג בירען נישט געווען אַזאַ מענש, וואָס זאָל זיך קענען צושיידען מיט זיינע אַ שגעון. ער האָט זיך פער׳עקשנ׳ט אַנ׳אייז-פּאַלאַץ מוז שטעהן אויף דער נעוואַ.

אַזוינס, וואָס די וועלט האָט נאָך קיינמאָל נישט געזעהן.

און אין אַ יאָהר שפּעטער, אינמיטען חודש יאַנואַר 1740, האָט אַזאַ פּאַלאַץ, דורכאויס פון אייז געבויט, געפינקעלט און געשימערט אויפ׳ן טייך נעוואַ.

פון אַלע זייטען איז מען געלאָפען אָנקוקען דעם וואונדערליכען אייז-פּאַלאַץ, סיי מענשען פונ׳ם פּאָלק, און סיי פון די סאמע העכסטע.

איינמאָל ביינאַכט, ווען אַ גרויסער עולם האָט דאָרט געטומעלט אונטער אַ קאַלטען לבנה-הימעל, איז צום אייז-פּאַלאַץ צוגעפאָהרען אַ שליטען מיט צוויי ברענענדיגע ווייסע פערד. דער עולם אַרום האָט אַרונטערגעכאַפּט די וואַרימע היטלען און זיך גענומען בויגען, און די אָפיצירען און די סאָלדאַטען צווישען דעם עולם האָבען זיך אויסגעצויגען ווי די סטרונעס און צוגעלעגט די הענד צו די דאַשקעס פון זייערע מיליטערישע היטלען.

איינגעהילט אין טונקעלן בערן-פעל איז אין דעם שליטען געזעסען אַ יונגע, שעהנע פרוי, וואָס האָט אויסגעזעהן אַ יאָהר 20. פון קאָפּ ביז די פיס איז זי געקליידט געווען אין ווייסען פייערן הערמעלין און אויפ׳ן שטאָלצען קאָפּ מיט די ווייס-געפודערטע האָר האָט זי געטראָגען אַ קאַווקאַזען היטעל פון הערמעלין.

— די פּרינצעסין יעליזאַוועטאַ — האָט מען זיך גענומען סוד׳ן צווישען עולם.

— ווי שעהן זי איז!

— איהר פאָטער פּיאָטער דער גרויסער אינגאַנצען!

— און דער, וואָס טרייבט אָן די פערד, איז שובין — האָט אין דער שטיל דערצעהלט אַ דיקער קופּיץ זיין פרוי — איך קען איהם, אַ פּראָסטער סאָלדאַט געווען, האָט ער אָבער מזל געהאַט צו געפעלען דער פּרינצעסין יעליזאַוועטאַ׳ן, האָט זי איהם צו זיך אין פּאַלאַץ אַריינגענומען און מ׳זאָגט... אָבער — האָט דער דיקער קופּיץ ווייטער גערעדט — בעסער מיט אַנ׳אייגענעם, אַנ׳אונזעריגען, איידער מיט אַ פרעמדען. אַ זינד טאַקי, אמת, אָבער פאָרט נישט אַזוי מיאוס, ווי זי וואָלט זיך גענומען אַ דייטשען שטאַל-קנעכט, אַזוי ווי אונזער קייזערין אַננאַ האָט עס געטאָן. דער הערצאָג בירען איז דאָך אַ דייטשער שטאַל-קנעכט געווען, איידער ער איז געוואָרען דער געליבטער פון אונזער קייזערין.

בעת צווישען דעם עולם האָט מען זיך אַזוי געסוד׳ט און גערעדט, איז די שעהנע פרוי דערווייל מיט אַנ׳עלאַסטישער פלינקייט אַרויסגעשפּרונגען פון די טונקעלע בערן-פעלען אויפ׳ן שנעע, און האָט זיך געלאָזט געהן צום אייז-פּאַלאַץ, און דער פערד-אָנטרייבער, אַ הויכער, געוויקטיגער שטאַרקער מאַן, אין אַ קורצען פעלצעל, מיט אַ רונדער פעלענער היטעל, האָט איבערגעגעבען דעם צוים פון די פערד צו איינעם פון די סאָלדאַטען, וואָס איז דערביי געשטאַנען, און איז אַוועק נאָך דער יונגער פרוי.

פערוואונדערט זענען זיי ביידע שטעהן געבליבען פאַר דער אומגעוועהנליכער געביידע.

אַ קונסטווערק פון געבוי איז דער דאָזיגער פּאַלאַץ געווען, די ווענד פון געהובעלטע שטיקער אייז סימעטריש צונויפגעשטעלט. די פענסטער און טירען, ווי פון אַ מייסטער אַ שניצער אויסגעשניצט און אויסגעהאַקט און אַלץ פון אייז, און ביים אַריינגאַנג צוויי לייבען, אויך פון אייז, האָבען געשפּריצט מיט ווייט-אויסגעעפענטע פרעטערס ברענענדיגען נאַפט, ווי פייערדיג וואַסער. און אינעוועניג דורכ׳ן גאַנצען פּאַלאַץ, האָט זיך געצויגען אַ גאַלעריע אונטערן דאַך און די גאַלעריע האָט זיך אָנגעשפּאַרט אויף פיער-עקיגע זיילען, וואָס צווישען זיי זענען געשטאַנען סטאַטוען, אַלץ פון אייז, ווי יעדער ברעקעל אין דאָזיגען פּאַלאַץ, ווי אפילו די זעקס קאַנאָנען און פּושקעס, וואָס זענען דאָרט געשטאַנען, אַלץ פון אייז אויסגעאַרבייט.

בעת יעליזאַוועטאַ האָט מיט קינדערשער פרייד אָנגעוויזען אויף יעדער זאַך אין אייז-פּאַלאַץ איהר בעגלייטער, דעם סאָלדאַט שובינען, איז צו איהר פלוצלונג צוגעגאַנגען אַ הויכער שעהנער מאַן מיט שטאָלצע טריט, אין הויכע שוואַרצע שטיוועל, ווייסע הויזען און אין אַ קורצען פעלצעל פון גרינעם סאַמעט מיט אַ סויבעלנעם אונטערשלאַק. ער האָט אַרונטערגענומען זיין דריי-עקיגען הוט, וואָס איז געפוצט געווען מיט אַ ווייסען פוכאָווען פעדער, און האָט זיך פערנויגט גראַציעז און מיט אַ טיפען דרך-ארץ.

— וואָס פאַר אַ אָנגענעהמער סיורפּריז — האָט ער זיך אָנגערופען אויף דייטש — אויף קיין שעהנערער בעלויגונג האָב איך קיינמאָל נישט געהאָפט פאַר מיין אויפטו, ווי אַז מיין ווערק זאָל געפעלען ווערען דער שעהנער פּרינצעסין. און איך זעה, אַז איהר געפעהלט עס.

— זעהר, הערצאָג.

— קען איך אייך ווייזען די צימערן פון פּאַלאַץ?

— אָ, יאָ, הערצאָג, אויב איהר ווילט אַזוי פריינדליך זיין — האָט געענטפערט יעליזאַבעטאַ מיט איהר ווייכען, קלינגענדיגען קול, וואָס יעדער טאָן איהרער האָט ווי אַ זונען-שטראַהל געלויכטען און געוואַרימט.

זי האָט גענומען בירען אונטער אָ״ם, וואָרים דאָס איז געווען דער אַלמעכטיגער בירען אַליין, דער געליבטער פון דער קייזערין אַננאַ, און ער איז אַוועק מיט איהר אַרויף די טרעפּ, וואָס האָבען געפיהרט צו דער גאַלעריע. ער האָט געפיהלט דעם כשוף פון דער דאָזיגער פרוי, בשעת ער איז געגאַנגען נעבען איהר, ווי יעדער מאַן, וואָס איז געקומען אין נאָהנטער בעריהרונג מיט דער שעהנער יעליזאַוועטאַ׳ן. און דאָך האָט ער זיך געהיט פון צו זאָגען איהר צופיל קאָמפּלימענטען, מחמת ער האָט מורא געהאַט, אַז זיין געליבטע, די קייזערין אַננאַ זאָל דערפון זיך נישט דערוויסען.

זיי זענען אַריין אין אַ קאָרידאָר, וועלכער האָט אויף יעדער זייט געהאַט אַ צימער, וואָס איז געווען אויפ׳ן פאַנטאַסטישען אופן מעבלירט, און דורכ׳ן דאַך איז געפאַלען אַ בלוי ליכט פון דער לבנה אין קאָרידאָר אַריין.

דער הערצאָג האָט איהר אויפמערקזאַם געמאַכט אויף די שויבען, וואָס זענען דורכזיכטיג געווען ווי די פיינסטע גלאָז.

הונדערטער ליכט האָבען געברענט אין די לוסטרעס און אין די אייז-קאַנדעלאַברען, וואָס זענען געשטאַנען פאַר ריזיגע וואַנד-שפּיגלען, און האָבען דעם גאַנצען פּאַלאַץ בעלויכטען.

די גאַנצע רייכע איינריכטונג, די טישען מיט די זייגערס און מיט די לייכטערס, די דיוואַנען, טאַבורעטען, שטוהלען און שראַנקען, דער קרעדענץ-טיש מיט׳ן וואונדערליכען סערוויז גלעזער פון טיי-געשיר — אַלצדינג, ביז דער קלענסטער פיצעלע איז געווען פון אייז-אויסאַרבייטונג אין די לעבעדיגסטע פאַרבען, ווי פאָרצעליי, פון אַ קינסטלער בעמאָהלט.

מעהר ווי אַלצדינג האָט זיך יעליזאַוועטאַ געוואונדערט איבער׳ן קאַמין, אין וועלכען ס׳איז געלעגען האָלץ פון אייז אויסגעאַרבייט, מיט נאַפט בעגאָסען, און האָט אַזוי ווי געברענט און איבער דעם אַ רייצענדיגע הימעלבעט מיט אייז פאָרהאַנגען, וואָס האָבען אויסגעזעהן ווי די קונסטפולע בריסעלער שפּיצען.

יעליזאַוועטאַ האָט זיך אָנגערופען:

— דאָ איז אַזוי שעהן, אַז מיר ווייזט זיך אויס, אַז די רייכסטע דאַמע וואָלט מיט פערגעניגען דאָ געוואָלט וואוינען. עס וואָלט אַביסעלע צוקאַלט געווען דאָ צו שלאָפען.

אָה, איך בין זיכער — האָט בירען שנעל געענטפערט אין דעם פריהוואָלען טאָן פון יענער צייט — אַז איך וואָלט נישט דערפרוירען געוואָרען, ווען איהר וואָלט געווען אויפ׳ן געלעגער. גאָט-אַמור וואָלט שוין אַכטונג געגעבען, אַז דער אייביגער פייער פון ליבע זאָל נישט פערפרוירען ווערען.

יעליזאַוועטאַ האָט אַ שמייכעל געטון, ווי זי האָט הנאה געהאַט פון יעדען קאָמפּלימענט, אפילו פון גראָבסטען.

II.

ביראָנס נקמה.

פערלאָזענדיג דעם אייז-פּאַלאַץ, האָט בירען זי אַוועקגעפיהרט צו די אייז-פּיראַמידען, וועלכע האָבען זיך געפונען נישט ווייט פון פּאַלאַץ. די דאָזיגע פּיראַמידען, זענען בעצירט געווען מיט גראָטעסקע פיגורען, וועלכע האָבען זיך פאַמעלעך געדרעהט מיט אָנגעצונדענע לאַמטערנעס.

צווישען דעם פּאַלאַץ און די פּיראַמידען זענען געשטאַנען בלומען-טעפּ מיט עקזאָטישע פלאַנצונגען און אָראַנזש-בוימער פון אייז, און אויך אַ פּאָר טענענבוימער פון אייז, וואָס אויף זייערע צווייגען זענען געזעסען פייגעלאַך פון אייז, וועלכע האָבען אויסגעזעהן אונטער דער בעלייכטונג, ווי פון גרויסע דימענטען אויסגעמאַכט. אויף דער רעכטער זייט פון פּאַלאַץ האָט די פּרינצעסין דערזעהן אַ גרויסען ווייסען עלעפאַנט, וואָס אויף זיין רוקען איז אַ טערק געזעסען. די גרויסע חיה האָט ביי טאָג געשפּריצט וואַסער פון איהר מויל און ביינאַכט — ברענענדיגען נאַפט, אַזוי ווי די לייבען. אויף דער לינקער זייט איז געשטאַנען אַנ׳עכט-רוסישע באָד, וועלכע מ׳האָט אפילו געקאָנט הייצען — אויך פון אייז.

מיטאַמאָל איז אַ גוואַרד-אָפיציר צוגעגאַנגען צו בירען׳ען און האָט איהם עפּעס געמאָלדען. דער הערצאָג האָט צופרידען אַ שמייכעל געטון.

— פּרינצעסין — האָט בירען זיך דערנאָך אַ קער געטון צו יעליזאַוועטען — איהר זייט געקומען אין דער ריכטיגער צייט, צו זעהען אַ זעהר אינטערעסאַנטע פאָרשטעלונג...

— וואָס פאַר אַ פאָרשטעלונג? — האָט זי געפרעגט.

בירען האָט מיט אַ שמייכעל געענטפערט.

— איך וויל האָבען נאָך אַ פּאָר סטאַטוען פאַר׳ן דאָזיגען פּאַלאַץ, איז מיר איינגעפאַלען זיי צו מאַכען פון מענשען-מאַטעריאַל...

— וואָס טייטש איהר? — האָט יעליזאַוועטע נאַאיוו געפרעגט.

— גאַנץ פּשוט, פּרינצעסין. איהר ווייסט דאָך, אַז די וואָך איז אויפגעדעקט געוואָרען אַ פערשווערונג קעגען מיר. צווישען די פערשווערערס געפינט זיך אויך מיין בלוטיגסטער שונא, דער מיניסטער מאַלינסקי. איז מיר איינגעפאַלען, אָנשטאָט זיי צו בעשטראָפען מיט טויט אויפ׳ן געוועהנליכען אופן, וועל איך זיי פערוואַנדלען אין קונסט-סטאַטוען, וועלכע זאָלען בעציהרען מיין אייז-פּאַלאַץ. איך טו זיי אויס מוטער-נאַקעט, שטעל זיי אַוועק אין אַ פּאָזע פון גריכישע סטאַטוען און לאָז גיסען איבער זיי אייז-וואַסער אַזוי לאַנג, ביז זיי אַלע ווערען פערוואַנדעלט אין אייז-סטאַטוען...

— אָבער דאָס איז דאָך שרעקליך — האָט יעליזאַוועטע אַרויסגעמורמעלט — איהר וואָלט זיי כאָטש פריהער געלאָזט טויטען.

— ניין, שיינע פּרינצעסין — האָט בירען זיך אָנגערופען מיט אַ טייוולישען שמייכעל — די פיגורען וועלען ניט האָבען יענע ווייכקייט און רונדקייט, וואָס אַ קונסט-פיגור דאַרף האָבען, ווען איך זאָל זיי אַ פריהער טויטען. לעבעדיגע וועל איך זיי בעגיסען און דערביי טאַקי אַ ביסעל שפּאַס האָבען אויך מיט מיינע בלוטיגסטע שונאים...

— דאָס איז דאָך אָבער שרעקליך, צו פייניגען אַזוי מענשען — האָט יעליזאַוועטע אויסגעפליסטערט, און עס האָט איהר געשוידערט פונ׳ם דאָזיגען נקמה-דורשטיגען טיראַן.

ער האָט זיך צולאַכט.

— שרעקליך און זיס — האָט ער געענטפערט — און עס וואונדערט מיר גאָר, וואָס איהר, פּרינצעסין, וואָס איהר קענט ליבען מיט אַזאַ עקסטאַז, זאָלט זיך אָפּשרעקען פאַר דעם.

— וואָס מיינט איהר?

— איך מיין: ווי די געלערנטע ווילען האָבען, זענען גרויזאַמקייט און שטאַרקער ליבע-עקסטאַז נאָהנט פערוואַנדט ביי געוויסע שיינע פרויען. די שיינע פרוי מילט זיסער די בעפרידיגונג פון איהר ליבע נאָכדעם, ווי זי האָט פריהער גוט אָנגעפייניגט איהר געליבטען. נישט אַזוי, פּרינצעסין?

יעליזאַוועטע האָט געשוויגען. זי האָט זיך אָנגעשטויסען, אַז בירען האָט מיט זיין לעצטער בעמערקונג איהר געוואָלט אַנ׳אָנצוהערעניש געבען וועגען דעם, ווי אַזוי זי אַליין האָט געפייניגט איהרע געליבטע, בעת זי איז פון ליבע פער׳שכור׳ט געווען, דערנאָך האָט זי געזאָגט:

— ניין, איך וויל דאָס נישט זעהען. איך קען נישט. מיר ווייזט זיך אויס, אַז דאָס בלוט וועט אין מיר פערגליווערט ווערען, ווען איך וועל זעהען, ווי מ׳גיסט אויף לעבעדיגע מענשען וואַסער אין אַזאַ מורא׳דיגער קעלט.

— אָ, פאַרוואָס? — האָט בירען ווידער זיך צולאַכט — אַז מען טראָגט, אַזוי ווי מיר, וואַרימע פעלצען, דאַרף מען נישט מורא האָבען, אַז די בלוט זאָל פערגליווערט ווערען.

ניין, ניין — האָט זיך יעליזאַוועטע אַ כאַפּ געטון און איהם דערלאַנגט די האַנד, וועלכע ער האָט מיט רעספּעקט אַ קוש געטון.

זי איז אַוועק צום שליטען און האָט אַ רוף געטון שובינען.

אָבער שובין האָט נישט געוואָלט פאָהרען. ער האָט געוואָלט בלייבען, צו זעהען, ווי אַזוי מ׳וועט פערפריהרען די לעבעדיגע מענשען.

— אַזאַ זאַך זעהט מען נישט יעדען טאָג — האָט ער זיך אָנגערופען.

— אָבער איך וויל נישט זעהען, ווי מ׳וועט מענשען, און נאָך דערצו רוסען, אויף אַזאַ שוידערליכען אופן פייניגען. און פאַרוואָס? ווייל זיי האָבען ליב געהאַט זייער פאָטערלאַנד — האָט יעליזאַוועטע געזאָגט.

— אָבער איך וויל דאָס זעהען. — האָט דער סאָלדאַט זיך צולאַכט מיט אַ ווילדען געלעכטער — אַזאַ זאַך קען מען ניט זעהען יעדען טאָג.

— איך בעפעהל דיר צו פאָהרען — איז יעליזאַוועטע אין כעס געוואָרען — און טאַקי גלייך!

— איך פאָהר נישט! — האָט שובין געזאָגט פער׳עקשנ׳ט.

און זיי, די קרבנות, זענען שוין געשטאַנען פאַר׳ן פּאַלאַץ אינגאַנצען מוטער-נאַקעט, צאַפּלענדיג פאַר קעלט און שרעק, און די גרענאַדירען האָבען זיי געצוואונגען אָננעמען גראַציעזע פּאָזעס.

(פאָרטזעצונג מאָרגען).

אכטונג! אין מיין ערשטקלאסיגער אכטונג
קירזשנער ווערען אנגענומען זאמט-ליכע פעלץ-אויסאר-ביישונג, ווי אויך בעשטעלונגען פון אייגענע ווארען צו ביליגע פרייזען און גוטע בעדינגונגען.
מ. שאליט, פעטריקאווער 33

ארכיטעקטאנישעס
אין בוי-ביורא
פערטיגט אויס פלענער און קאסטענאנשלעגע
Piotrkowska 73, tel. 2-94.

ס'ווערט געבויעט פון באלד א
עלעקטראמאנטער
Zakład Elektrotechniczny
1278 **Piotrk. 44.**

Dr. med. S. MAŁOWIST
ספעציאליסט פאר האלז-, נאז- און אויערן-קראנקהייטען
GDAŃSKA 37, tel. 15-93
נעמט אן פון 10 ביז 12 און פון 4—6 אווענד. 276

ד"ר מעד. מ. ראזענהויז-כאץ
קינדער-קראנקהייטען
22 קאנסטאנטינער 22
נעהמט אן פון 11 ביז 2 נאכמ. און פון 7 ביז 8 אווענד. 275

ד"ר י. שעפס
נעבורטהעלפער און פרויען-ארצט
איבערגעצויגען אויף ווסכאדניא 36
1282 שפרעכשטונדען פון $4^1/_2$ ביז 7 אווענד.

Lekarz-Dentysta
A. KORMAN
פעטריקאווער 8, טעל. 2-80
0481 נעהמט אן פון 10—1 און פון 3—6.

Dr. med. S. NIEWIAŹSKI
הויט און הענערישע קראנקה. מענער-שוואכע
נעהמט אן פון 5 ביז 8 נאכמיטאג
שענקעוויטשא 34.

דאנטיסט און צאהנטעכניק
י. ביטענסקי
5 קאנסטאנטינער 5
נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אווענד.
פרייזען ביליגע! בעראטונג אהן צאהלט

לעטשניצע
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	3—4
ד"ר בערשנער	קינדער-קראנקהייטען	9—12 4—5.30
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	10—12 5—6.30
ד"ר לופיטש	הויט-און געשלעכט קר.	12—2
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גמיטסקר.	1—3
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	12.30—2
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	$1-2^1/_2$
ד"ר בערגסאן	פרויען און געבורטהילף	3—4

פסיכא-טעראפיע, שטר. שטרוגגען אי ספאטלען א. ז. וו. פאקען-שטעלע, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג אינהי-לאציע, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג — היזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אורין, פלעגמא און בלוט. 2120

אימפונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א
דענטיסטישער קאבינעט
עס נעהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	9—2 נ.מ.
ד"ר לאזשינסקא סטאראפאלסקא	צאהן-ארצט	3—7.30

קינסטליכע ציין, קראנען, פאמבען א. ז. וו.
די לעטשניצע איז אויך מיטוואך זונטאג.

OGŁOSZENIE.
Magistrat m. Łodzi sprzedaje:
10 krów, które utraciły mleczność,
1 stádnika,
22 cielęta rasowe i
9 źrebaków.

Obejrzeć można w oborze przy Alei I Maja Nr. 80.

Oferty składać Wydziałowi Gospodarczemu, Plac Wolności Nr. 14, II piętro, w zamkniętych kopertach do dnia 10 października 1926 roku.–

Łódź, dnia 30 września 1926 roku.

1279 **MAGISTRAT m. ŁODZI.**

בעקאנטמאכונג.
דאס יתומים-הויז, פאלנאצנא 38
מאכט בעקאנט, אז ס'ווערען
אנגענומען יתומים
(יונגלעך און מיידלעך, אהן פאטער און מוטער פון 4 ביז 8 יאהר).
ביטעס אבצוגעבען אין דער קאנצעלאריע פון יתומים-הויז, פאלנאצנא 38.
1273

בעקאנטמאכונג.
די בעוואוסטע ווארשאווער פירמע א. נ. **J. KRZYPOW** האט ערעפענט -:- אין -:-
לאדז, 16 בענעדיקטא 16
א מעבעל-לאגער
קויפט און פערקויפט אלערליי מעבעל, דיוואנעס, ניי מאשינען, ווי אויך גארדע-ראבען, אנטיקעגען פעלצען, פיאנינאס, און כ'צאהל די העכסטע פרייזען קומט און איבערצייגט אייך
289

אכטונג, קאנקורענץ-פרייזען!
אין דער היגיענישער פריזיער-אנשטאלט פון
מ. קופקא פאלודניאווא 12
1) ראזירען מיט קעלנ וואסער 30 גר. 5) שערען פין דאמען 50 גר.
2) שערען—70 גראשען. 6) קאפ-וואשען 50 גר.
3) שערען יונגלעך מיט די מאשין 30 גר. 7) עלעקטר. מאסאזש פון געזיכט 50 גר.
4) " " מיט די שער 50 גר.
סאלידע בעדינונג! ערשטקלאסיגע ארבייט!
2046

איד שרייב
ביטעס אין געריכטען, מלוכה- און קאמונאלע - אינסטאנצען ביורא פאר האנדעלס-אויפטראגן
„ARGUS" פעטריקאווער 90
רעכטע אפיצינע 1-טער שטאק.
סאלידע אויספיהרונג.

Dr. med.
JÓZEF SZWAJCER
פרויען קראנקהייטען
פאמארסקא 7 טעל. 27-84
צוריקגעקומען.

ס'ווערען געזוכט
פריינגס
צו נייהען קראוואטען
פון זאגארט ביי
ש. גרינגאנעל, נאווא-סארגאווא 4, וו. 12. 274

Młody, energiczny człowiek ustosunkowany w branży kolonjalnej z dobremi referencjami poszukiwany. Wiadomość: **D. Markus,** Piotrkowska 59 od godz. 8 do 10 rano. 283

שפארט געלד!
אלטע בינדעס, קראוואטען ווערען איבערגעמאכט אויף שלייפלעך און קראוואטען
ביי העשקאוויטש
וואלבארסקא 31

רעקאמענדירט
ס. העלפער
ג. געהילף פון אדוואקאט הייסדארף אויס ווארשא, האט יעצט ווסכאדניא 36.
110 איבערנעהמט אלערלעי ספראוועס.
עמפפאנגט שטונדען פון 3 — 7.

קארד-וועבער
נוטע יודישע הארד וועבער
אויף לייכטע ארבייט, פינדען בעשעפטיגונג ביי
פ. קארנאווסקי, פעטריקאווער 167.
1267

עלטערן!
וואס ווילען, זייערע קינדער לערנען אין פאלקס-שולען און ווילען זיי געבען א שטרענג רעליגיעזער ערציהונג, אין אויך א גע-הערינגע מאס יודישע רעליגיעזע בילדונג ווי: חומש, נ"ך, תלמוד, יהדות, היסטאריע, רעדען און שרייבען העברעאיש און יודישע בריף ועלבסט צוזאמענשטעלען ווענדט זיך צום העברעאישען לעהרער י. ד. ראזענפעלד, וועלכער שטעלט אויס די שווערסטע שילער אלט די בעסטע. ער-טיילט אויך פריוואט לעקציעס צו מעסיגע פרייזען. „ערפאלג גא-ראנטירט"! פלאץ-וואלנאשטשי 6, קווער אפיצינע רעכטס, 2 שטאק. נייע שילער ווערען אנגענומען טעגליך פון 12—3, 7—8
בעמ.: ס'ווערען אויך אנגענומען אנפענגער. 1089

Lek. Dentysta
Jakób Botwinik
געארבייט אין דער לאדזער קראנקען-קאסע איבער 4 יאהר, נעהמט יעצט אן טעגליך, אויסער שבת פון 3 ביז 9 אווענד אויף דער
נאוואמיעסקא 26, פראנט 2. שטאק
היילען, פלאמבירען, צאהן-ציהען אהנע שמערצען,
קינסטליכע ציינער, קראנען און גאלד-בריקען.
186 ציגענגליכע פרייזן.
פאר מיטגל. פון קראנקען-קאסע און זייערע פאמיליעס זעהר ביליג.

---

28 נאר 28 נאר 28
פערקויפט נישט אייער
מעבעל,
דיוואנעס, פעלצען, אנצינער, ניי-מאשינען אז"וו., בעפאר איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די לאנג-עקזיסטירענדע פירמע
ח. ראזניק, בענעדיקטא 28
נאר איך צאהל די העכסטע פרייזען!
בעמ.: ביי מיר אויף לאגער שטענדיג פערשי-דענע געניצטע מעבעל און גוטען צושטאנד, פרייזען צוגענגליכער, ווי איבעראל!
28 נאר 28 נאר 28

וויכטיגע נייהייט
פעלצווארען
אויף ראטעס
מענער און דאמען פעלצען אייך איינצעלנע פוטערלעך און גרויסען אויסוואהל
— — צו בעקומען ביי — —
I. SZWARCMAN
41 NARUTOWICZA 41 366
ס'ווערט אויך אנגענומען אלע ארט רעפעראטורען.

יעדער אייגענער האט זיך איבערצייגט, אז פון
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, ניי מאשינען, גארדעראבען א. ז. וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. וויצמאן נארוטאוויטש 19
(דזיעלנא)
אין מעבעל געוועלב, (פריוואט-וואו נינג) שענקעוויטש 29
ביי מיר איז שטענדיג פערט. געניצטע מעבעל
1374 אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

עלעקטרישע בעלייכטונג
אין 5 טאג!
ווער עס וויל האבען עלעקטרישע בעלייכטונג שנעל און גוטע בעדינגונגען, אויף וועקסלען, אדער קליינע ראטעס, זאל זיך ווענדען אין
ZAKŁAD ELEKTROTECHNICZNY
(אין הויף) **Piotrkowska 44**
בעמערקונג: עס ווערען אויסגעפיהרט רעפערא-טורען צו יעדער צייט.
912

טליתים-פאבריק
אויסארבייטונג פון וואלענע, האלב-וואלענע זיידענע טליתים כמו מערקיש, ווי אויך טליתים-קטנים הורט און דעטייל! מיט אויספער-טיגונג, אויך גארטלען, שפאניעס און ציצית
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראל
ביי א. ה. ציטערנאווסקי, קאמיענא 1,
אין צווייטען טויער, פארטער. קומט און איבערצייגט אייך! 298
בעמערקונג: ס'ווערען אויך אנגענומען אלטע טליתים צו וואשען

לעטשניצע
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	10-11 2-3 $6^1/_2-7^1/_2$
ד"ר רוזשאנסקי	הויט-און געשלעכט-קר.	10—11 1—2
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק	אויגען-קראנקהייטען	1-2 7-8
ד"ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	12—2
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	10-12 4-5
ד"ר פאפיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	$11^1/_2$-1 5-6
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטען	3-4 ז.1-2
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	11-1 $5^1/_2$-7
ד"ר סטופעל	רענטגען	4-6 10-12
ל. פרוסאק	צאהן-ארצט	2—10
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	4—7

צאהן-מונדהיילונג, בעלייכטונגען, קראנקען, פאמפען, א אז. וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונ-גען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער.
אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
חיווט אין ד"ר שמעט.

אין לאדז: א חודש — 4.00 זלאטעס. אויף דער פראווינץ: א חודש — 6 זלאטעס. אין אויסלאנד מיט 50 פראצענט טייערער.—פאר'ן אנהאלט און טעקסט פון די אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך.
אבאנאמענטס-פרייז:

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט 15 גראשען, פריוואט 20 גראשען, אין טעקסט 20 גר. פריוואט 30 גראשען. נאכ'ן טעקסט 10 גר. פריוואט 15 גראשען. — פאר אויסלענדישע אנאנסען 200 פראצ. טייערער. — 50 פראצ. טייערער.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk.: „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman